

ב' ל' י' ה' נא' מ' 1 הכוננות הגדוד

להשתין למשפחה
מכוארת (עמ' 14)

- איש שהוא אתר הנצחה
בכני עצמו (עמ' 4)
- "גָדוֹד הַדְמָמָה"
של משמר הגבול (עמ' 8)
- לאגד את לוחמי הכותמות
הירוקות להזורתיהם (עמ' 10)
- 25 שנה לאנדרטת מג"ב
(עמ' 16)

	4
	6
	7
	8
	9
	10
	13
	13
	14
	15
	16
	18
	22
	28
	30

עורף: ד"ר עודד ניב
עריכה לשונית: רונית רחב ואלה עומר
עיצוב: סטודיו פונל רפאל בע"מ
הדפסה: דפוס גסטלייט

צילום שער: דוד עידן

מערכת: אברהם לויין, ד"ר טל משגב,
יוסי שניא, אבי גיטלוי, גבי וקסברגר,
אלון שפי, עדן פינטו

ביטאון עמותת "הគותות היורקות"
בית המורשת והנצחה של משמר הגבול
(צומת משמר הגבול)
גילון מס' 1 מאי 2005 נisan תשס"ה

כתובת: ת"ד 1758 פרדס חנה 37000
טלפון: 04-6355749

לסגור מעגל בירוק

- איש שהוא אתר הנצחה בCarthy עצמו - ריאיון עם אברהם לוי
- החזון הכהן למציאות - דבר מפכ"ל המשטרה, רב ניצב משה קראדי
- שם של כבוד וヨקה - דבר מפקד מג"ב, ניצב חסין פארם
- "גדוד הדממה" של משמר הגבולה - אלון שפי, נציג המשפחות השוכלות
- מג"בניק מס' 1 - דברים על פנהס קופל זיל
- לאגד את לוחמי הcombeutes היידוקות לדורותיהם - אבי גיטלי
- חברת קרנות השוטרים מברכת
- מגמות לעתיד - סגן יורם העמותה
- כך זה התחיל - להשתיר למשפחה מפוארת - ד"ר טל משבג
- להנוט למורות הכלול - גבי וקסברגר
- 25 שנה לאנדראט משמר הגבולה - ד"ר טל משבג
- ונזכר את כולם - פעילות העמותה בקרב המשפחות השוכלות
- קורים דברים - מהונעה לאחר ההנצחה וכית מורשת מג"ב
- רואים רחוק רואים שקו"ר - יוצאים לטיפיל בקרבת האנדראטה
- כתובים לנו - מכתבים למערכת

לקראים שלם, שנתקבשתי, לפני חודשים מספר, על ידי עמותת "הcombeutes היידוקות", לעורר את ביטאון העמותה - חשתי שאני סגור מעגל מסויים בח". בשנת 1984 פנסיית בית אביה המנוח את אחד מחבריו, ונקשרו בינינו שייחה מרתקת. האיש המופלא ההוא, שהלך בינו לביןם לעולמו, היה ניצב שמואל איתן זיל, ממתקדי משמר הגבולה הראשונים (אחיו הבכור של רפאל איתן זיל, שהלך גם הוא מאתנו לא מכבר). שמואל איתן היה כבר אד במלואות, בשנות ה-80 לח"י, אף המשטרה ומשמר הגבולה היו עדין בדמותם. כשהגענו אליו בעיתונות, אוינו עיננו. "אי יידע שמחפשים במשטרה עורך למראות המשטרה". אתה מוכחה לגלשת למטה הארץ ולדבר עם ראש מה"ד", הפסיק ב'. הוא שיבח את המשטרה ואנשייה, הבהיר שתהיה לו עבודה מרתקת ותנאים טובים. היסשתי, אבל עשיתי בדבריו של שמואל איתן... התקבלתי ולא הצעיר מעולם.

אכן, עשר שנים מרתקות, גם אם קשות ומרירות, עברו עליו"כ עורך "מעמות המשטרה". נהגתني אז לסקר ייחידות משטרת שנות, להציגך אל אנשיהם בפועל, לראיין ולצלם. בין הייחידות היו, כמובן, גם ייחידות משמר הגבולה השונות. חוכשי הcombeutes היידוקות היו תמיד מוקד משיכה בעבורי. אוחם לחכים נועדים של המלחמות הקטנות" שכן המלחמות הגדולות, תמיד בתנועה, בפועל, בסכנה. ובתוכי צמלה לה פינה חמה למג"ב. מיד עם כרישתי מהמשטרה נקבעתי להקים ולעורר ביטאון לעמותות שוטרים. מאוחר יותר נקבעתי לעורר ביטאים של מונע הטלפון מעמותת שוטרים נוספת. וא, יומם אחד, הגיע הטלפון מעמותת "הcombeutes היידוקות", שכנו הוזמנתי לעורר גם את הביטאון זהה, והמעגל נסגר.

ביקור מחדש באדרת ההנצחה של מג"ב והפגש עם הצוות המוביל של העמותה, השאיר אותו נסעם וונרגש - מהאהווה, מההשחתות שמאפיינת את אנשי העמותה, מהאכפתות. עמדתי בחל מול קיר הזהב שעלי החקוקים עשרות ורכות של שמות. עד אז לא שיערתי שככל קר הרבה לחמי מג"ב נתנו את נפשם למען המדינה, ולא רק יהודים - גם מוסלמים, דרוזים, צירקטים, נזירים. משפחה שכזו.

הביטאון שלפניכם הוא בעצם שנותון שנועד לתאר את העשייה הבלתי פושקת של עמותת "הcombeutes היידוקות". הוא יחולק לחבריו העמותה, למשפחות השוכלות ולטירוני משמר הגבולה. זהו פרוטומ ניסיוני ומהותו. אם יתקבל בקרוב יצירח חברי העמותה והמשפחות השוכלות ברצון, אם יכו נחיצות, נשתדל להוציאו לאור לעיתים קרובות יותר. כתבו לנו. תגובתיכם חשובות לנו. תודה מראש וקיימה מהנה.

ד"ר עודד ניב, עורך

ביטאון עמותת הbumates היידוקות

בשפטember 1960, הוא סיים את תפקידו. בטקס הדרישה אמר בהומר ראש המועצה האזורית מלל עליון: "כשראינו את השם (של לוי) מנייע, מיד הרגשנו قولנו ביטחון".

פנחים קופלים מינהו אותו לתפקיד סגן מפקד משמר הנגב דרום (משמר הנגב נחלק אד' לשנים) - מג'ב צפון, מצפון הארץ עד בקעה אל-גרבייה, אחר האנדראטה של היום, ומג'ב דרום - משם דרומה). אחרי שלוש שנים שירות בתפקיד הוא קיבל את הפיקוד על מרחב דרום.

פינוי רחבת הכותל - המבצע המודול מכךולם

מלחמת ששת הימים פרצה וירושלים העתיקה והכותל שוחררו בידי צה"ל.

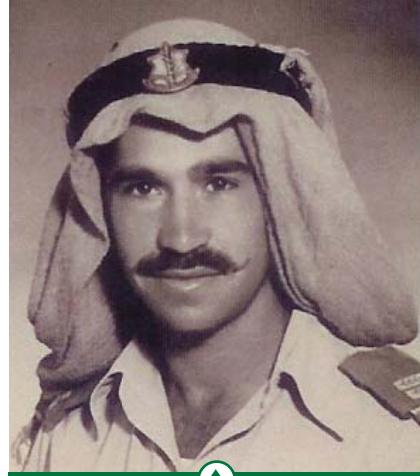
"אם יש משהו שאVIN זכר, שנרגם לו כל כך הרבה התרגשות וסיפוק, זה מבצע 'עליה לרוג' שמנוט לפקד עליי". כמו לآخر כיבוש המקום היו להגיע לכוטל המערבי, כפי אופטימי, כ-50,000, 70 עולי רגלי שוראים. המשול האצאי של הגדרה דואן, חיים הרצוג המנוח, לימים נשיא המדינה, ידע כי אברاهם לוין הוא איש הנכון לפקד על המבצע. כך גם מפקד העיר שלמה להט (צ"ז) וראש העירייה טדי קולק. הם עמדו על קרן שהמבצע יוכדק בידי. "נותרו לי כשישה ימים להתרגון. רחבת הכותל של היום לא הייתה קיימת אז. שלושה מי וחייב הרכיבו בין הכותל לניש של בתים. האזרע מסביב היה ממוקש. אך ואנן נכנס עשרות אלפי איזוחים? לילות לא ישנת", והוא נזכר. בלית ברירה פנה אברהם לוין לראש העירייה, שהעמיד לרשותו את הטרקטורים של העירייה. השטח פונה. מסביב הקים אברהם לוין כמה "מכלאות", שנעודו לוויסות את זרם העולים לרגל ולדאוג שלא כולם יציוו את רחבת הכותל בכאת אחת. (!) המוני בית ישראל הגיעו בחג השבעות 1967 לכוטל המערבי, והמבצע עבר בהצלחה מדהימה. בסיום של יום הרחבה הייתה ורקה כמעט, ואברהם לוין, בלוויית כמה רבנים, עיר"ק אבל שביע רצון, סקר את השטח. לפעת הווא הבחן בכוקה מוזר שכא מכוון הכותל ומסנוור את עיניו. הוא התקרב אל הכותל כדי לבדוק את סיבת התופעה, ונגלה כי אלף פתקים ושטרות כסף שהתחבכו המתפללים בינוות לבניינים הם שייצרים את הבוקה המוזרה. בעיה חדשה צבה: איך לשמר את הכסף הרבה מה匚ני ביה? אברהם לוין קרא מיד למחלקה של משמר הנגבול להתייצב במקומם, ואחר כך אף את הכסף והעביר אותו למאה ששהה עם משרד הסעד.

המשר בעמ' 29

הו זמינים. אברהם לוין עם אריאל שרון בסיר גובל

זה אثر של הנצחה, אבל לא אثر של מוות ושיממון. אנחנו מזכירים את המשפחה ואת הציור שלו להתארח כאן, לבנות כאן. אנחנו גם עורכים במקום ימי עיון והשתלויות ללחמים וללוחמות הצערם של משמר הנגבול, גם לחיל' צה"ל וכמוון לתלמידי בת הספר

"כשראינו את השם (של לוי) מנייע, מיד הרגשנו قولנו ביטחון". אברהם לוין, בן 25, כ"מ"שתער"

חלק, ואחר כך, במשך השנים, הפרק לאושן ב"קריריה" רצופה של ארונות והקמה של פרויקטים רבים. הוא חזר לפטל"ח ושירת שם עד 1946. הוא הציג עצמו למגנטון הדרכה של ההגנה, ויחד עם פלוגתו עסק בשמירה על יישובי השرون עד החרת המדינה ב-1948.

המלחמה פרצה, והתברר כי אין בצה"ל מספיק מפקדים זוטרים. מאות מפקדי כיתות חסרו במערכת על שחרור הארץ. אברהם לוין, שרכש ידע וניסיונו בהדרכה, וגם בהקמת פרויקטים חדשים, נשלח לצרר רולדים שפייה, שם פתרנו בית חרושת למפקדי כיתות", הוא שארית הדרישה. בשפייה הוא פגש את עלייה, מורה שאחריותם גם על חדר המוסיקה. "שנינו אהבו מוסיקה, והיא חירה בין שניינו", מתוודה אברהם לוין. בסוף 1948 הם נישאו. קדמו לניסיונות כמה פציעות שפוג, ביניהם עצוע מוח בתאונת. "העצוע גرم לי כנראה להתחנן", הוא צוחק.

תחילתה של חברות מופלאה

בקרבנות לטrown הוא קלט מאות עולמים חדשניים שעלה הגינוו לארץ, היישר מהאניה, ולאחר הדרכה קרצה יצא אתם לארץ. "זה היה נורא", הוא מזכיר. הם לא ידעו מילה עברית. בקשרו הסטודורי עם מעת האידיש שכללתי במשמעותה. הניסיון הצבאי שלהם היה אפסי, ובכיס מחם נהרגו ונפצעו. במלבד הקרבנות ישכה קבוצת מפקדים מול לטrown והתונה בדרכי האבטחה של דרך ברומרה לירושלים. הירדנים מתחו בהכמה. אברהם לוין נפגש קשות ברגלו, ודימם לא הפסיק. בין המפקדים הנחכים נמצא קופל (לימים מפקד משמר הנגבול הראשון ומפק"ל המשטרה).

בiniיה, קר מכנים אותו, חשב את רגלו של אברהם, נשא אותו תחת אש הירדנים לגיאי ומיהר לבית החולמים הצבאי שהוקם בכפר בילו. הוא הצליח את ח"י, מפקד אברהם לוין. ואכן, זהה תחילתה של חברות אמיצה בין השניים. הפעם הביאה כמעט לסתיעה, אך אחות ותיקה ומונסה התנגדה לקביעת הרופאים והרגל ניצלה. אף על פי כן אברהם לוין סובל מן הפסיכיה החatta עד עצם היום הזה.

המלחמה תמה. פנחים קופל שלח את אברהם לוין להציגו לצוות ההדררכה של פלוגת חבלנה בוגלאט חבלנה, אבל הוא לא שחה שם לאוריך ימים אלא נosis להקמת יחידה מיוחדת חדשה בצה"ל. בכלל שליטתו של הקמה של יחידת הערבית וניסינו בהדררכה, הוא הציגו לצוות הקמה של יחידת המיעוטים. מכאן השם העובט שהוא מגול בשפעת עמיית הדרודים. ב- 1 במאי 1953 סיימם וב- טון אברהם לוין, מנ"ד, את שירותו הצבאי. הוא נסע לקרייה בתל אביב כדי להשתחרר. פקיד השחרורים התעקש לעזין בחיקון האיש. התקיק כל, בין השאר, המלצתה של הרמטכ"ל דואן, משה דיין, "לשכנע את רס"ן לוין להשתתף בהקמת חיל משמר הנגבול". התברר שפנחים קופל, חברו משכבר הימים, התמנה למפקד משמר הנגבול המיעוד, והוא לא השאיר לאברהם ברירה אחרת. "אתה בא את'", הוא אמר-פוך. בבית חיכתה לאברהם לוין מערכת חדשה, הפעם מול רעיתו עלייה, שכבר חיכתה בקוצר רוח שבעליה יאפשר לחים ארוחים נורמליים. "זה לא היה לרווחה, אבל היא הכינה את גנטותי", מפקד אברהם לוין.

ב- 17 במאי 1953 הוא התגייס למשמר הנגבול, שהוקם בפקודת בן גוריון חדש קודם לכן, וזה הפעם הראשונה שאברהם לוין חשב כומתה יורך. הוא התמנה לפקד על אחת משכונות פלוגות של משמר הנגבול, שהתקפרטו לאורך כלות הארץ. הפלוגה שלו הייתה אחראית על הגדר הסורית-לבנוןית, מראש הנקרה עד אשdot יעקב. אברהם לוין הקים יחידה לתפארת, שהשליטה באזורי ביטחון ורוגע. לאחר שבע שנים,

איש שהוא אתר הנצחה בפני עצמו

כשאתה חושב על עמותת "הכותות היירות" ועל אתר ההנצחה של משמר הנכול - אתה חושב על אברاهם לויון, ולהיפך. הוא זוכה כל שם בגין הנוכלים, יודע את הסיפור שמאחורי כל שם ושם, מכיר את המשפחות ומוקפיד לשמר אתן על קשר חם והדוק - להיכנס, להקשיב, לתמוך. רבים מהnocלים ואלה שהלכו לעולם היו חברים לנשך. "אבל", מdiceש יוישב ראש "הכותות היירות", "זה אתר של הנצחה, לא אתר של מוות ושיממון. אני מאמין שהללי משמר הנכול ציוו לנו את החיים, את המשך, את העתיד".

ראיון: ד"ר עודד ניב

ביזמתו. "אנחנו מתוכננים להרחב עוד את המקום. כבר אין מספיק מקום לכל בני המשפחה", הוא אומר. גם על שימוש מיוחד לעגנות הנכים שהותקן כאן הוא חשב, לטובות נכים ופצעים ולאלה מאישי החיל תשש כוחם במՐצת השנים. "הסתכל גם על הגן מסביב", הוא אומר ומצביע על העצים, הפרחים, וביניהם השולחות והפסלים. "זה אתר של הנצחה, אבל לא אתר של מוות ושיממון. אנחנו מזמינים את המשפחות ואת הציבור יכולו להתרח席 כאן, לבנות כאן. אנחנו גם עורכים במקום ימי עיון והשתלויות לוחמים ולוחמות הצורים של משמר הנכול, גם לח"ל צה"ל וכוכן לתלמידי בתיה הספר. אני מאמין שהללי משמר הנכול ציוו לנו את החיים, את המשך, את העתיד".

לא גדים אם נאמר שקיים שני אתרים הנצחה למשמר הנכול: האחד - לאחר הפיצוי שבצומת משמר הנכול, והשני - אתר ההנצחה שקיים בתור תוכו של אברاهם לויון, האש שמשמר הנכול היה חלק בלתי נפרד מחייו, מאז בחרותו. בפיגוע נספת שאנו מקרים בפתח תקווה, בדירה הצנעה שלו ושל רעייתו עליזה, הוא נערת לבסוף לביקורת חזורת ונשנות שלוון, לפתח צוהר לאוטו אתר הנצחה איש שואה נוצר ב自负. מסתבר כי למעשה הכל מתחילה, ועוד לא נגמר - במשמר הנכול, כמובן.

אברاهם לויון, יליד מזכרת בתיה, הוא דור חמישי בארץ. אבותיו הגיעו לכך מרוסיה הלבנה בסוף המאה ה-19, בשנת 1880. הוא נשוי לעליזה, ילידת רוחובות, אף לשני בנים ובת, סב לשמונה נינים. "המציאות בארץ מכריחה אותו להתגר מהר", הוא מסביר. ב-19 באפריל 1936 החלו בארץ מאורעות הדמים (התకופות של ערבים לאומנים, לעיתים בעידוד הערבים, נגד היישוב היהודי בארץ ישראל), וזה גם תאריך חשוב בחיה. אביו המנוח, שהיה אחד מנהלי המוחצבות במגדל צדק, הוכה עד אבדן ה הכרה בידי פועליו, שהיו ברובם ערבים משוכם. האב לא התואש. מואץ, במשך 21 שנים, הוא היה מאושפץ, עד שנפטר. "היהתי אז יلد בן 12, מעת לפניה ביר המצווה של", מזכיר אברاهם לויון. "יתכן זהה מה שגרם לי לבלט במסלול הביטחוני, האבדן האשיש וגם המאורעות והמאבק בערבים של אותן ימים". אבל הוא מdiceש שמי מי לא היה יכולני. הוא היה תמיד איש תנועת העבודה, והוא מצין כי היה בנעור העוד עם שמעון פרס (אד פרסken), מאייר עיתית ומנהיג ישוב אחרים. "תמיד הייתה לי איש כשרות, שמקבש רק טוב. כך היה והוא נשארתי כל חייו". כך גם חינך את ילדי.

לאחר שסייע את למודיו בכית הספר התיכון, פרצה מלחמת העולם השנייה. אברاهם לויון שירת בפלמ"ח. בשנת 1942 התקרכ הצבא הגרמני בפיוקדו של רומל, לארץ ישראל. בישוב התיכון אד לאכשורת של פלישה גרמנית לארץ. הקימו משמר חופים, ואברاهם לויון נקרא לסייע בהקמתו. זהו למעשה מבצע ההקמה הראשון שאברاهם לויון נטל בו

"החלום שלו הוא שתיקום
במקום קריית חינוך.
תנו'ץ בדים אברהם לויון

"אני מאמין שהללי משמר הנכול ציוו לנו את החיים, את המשך, את העתיד"

שקבענו להיכנס לראשונה עם תנו'ץ בדים אברהם לויון, יושב ראש עמותת "הכותות היירות", הוא התעקש לפגש אותנו באתר ההנצחה והמורשת של משמר הנכול. עוד שפսענו בשבייל המוליך לאתר, בתוך גן מטופח, וריאנו אותו ניצב בכנסייה, מופתון לנו וחירך רחוב גן זורח מתחת לשפמו (שריד מוכבדים לימים עברו), כשהיה אחד מראשוני המסתערבים, אבל על אף עוד ידובר בהמשך), הבנו את פשר העיקשות הזאת.

היום, כשאתה חושב על עמותת "הכותות היירות", אתה חושב על אברהם לויון, וכשהאתה חושב על אברהם לויון, אתה חושב על "הכותות היירות". אין איש שכח מחובר לעמותה ולאתר ההנצחה כמו האיש הזה, שלמרות גילו (הוא חנג לא מכבר את יום הולדתו ה-80), הוא מלוד חיים ומרץ - ביל עין הרע, מזמין - עד שצעריהם ממנה מתקנאים בו בשל קר. הוא מוליך אותנו מחדר לחדר, מאגף לאגף, באמצעות ההמורשת מלאה ההוד של משמר הנכול, מראיה לנו צללים, מסמכים, כל נשק ופריטים אחרים שנאספו בקדנות וכאבה במשך שנים קיומו של החלל, והפכו למצגת מורשת קרבת מפוארת.

לשפר, להרחב, לשכלל

הוא מצביע על שמות הנוכלים החוקקים על קירות האתר. הוא זוכה כל שם בגין הנוכלים, יודע את הסיפור שמאחורי כל שם ושם, מכיר את המשפחות ומוקפיד לשמר אתן על קשר חם והדוק - להיכנס, להקשיב, לתמוך. רבים מהnocלים ואלה שהלכו לעולם היו חברים בתפקידים פתרונות כיצד להרחב את השמות. "אנחנו מփשים קשיים של זיכרון, הוא חושב על דרכם לשפר, להרחב, לשכלל. אחר כר-Anchim, הוא מזמין את החוצה, אל המשמש החורפית שנאית לנו זהורת והכרחית יותר מתמיד לאחר השהייה בחדר ההנצחה האפלול משוה. הוא מצביע על האנדראטה ועל רחובות הטקסים ששופצה לתפארת

שם של כבוד ויקירה

במהלך השנים מאז הקמתו ידע החיל מאות הרוגים ואלפי פצועים, שהותירו חלל עצום בקרב המשפחות ובchein, חלל שאיש לא יוכל למלא. בתחילת שנות ה-80 הוחלט למסד את נושא ההנצחה, והוקמה אדרשת משמר הגבול לצרכם של הנופלים. שנים מסוף לאחר מכן הוקמה עמותת "הគומות הירוקות", הפועלת מאז ועד היום לשימור זכר החללים, לסייע למשפחות שכולות, לתיעוד ושימור ההיסטוריה והמורשת של לוחמי החיל מכל העדות והdatות.

ברצוני לבקר מכך בברכת ישר כוכ אדור המיסדים, בראשות תנ"ץ גמי' אברהם ולון, יייר העמומה, ואת דור המשך על תרומתו הרבה. כמו שהחל את דרכו בחיל, עקבי המשך השנים בהערכה ורבה אחר פעילותה הענפה של העמותה.

ביום העצמאות ה- 57 למדינת ישראל, אנו רואים כי מלאכתנו לא תמה, וכי علينا להמשיך לעמוד בחזית הליחמה, ולהתמודד באפקט ובנסיבות עם כל המשימות והאתגרים הנכונים לנו, להבטחת חוסנה וביטחונה של מדינת ישראל. זה עצמאות שמה.

חסין פארס, ניצב
מפקד משמר הגבול

"מיום הקמתו, קנה לו משמר הגבול שם של כבוד ויקירה בחזית העשייה הביטחונית במדינת ישראל, וליווה את הקמתה של המדינה ואת האירועים המשמעותיים אשר עיצבו את פניה של המדינה והחברה" -
כתב ניצב חסין פארס, מפקד משמר הגבול, בדבריו ברכתו לחבריו עמותת "הគומות הירוקות".
"הוינו של החיל נובעת ממורשתו ומהזיכרון ההיסטורי שלו, ומשורשים אלו עליינו לנוק כדי ללמידה ולמד"

נ מתקבץ להעכיר את ברכתי, וכרכת סגל הפיקוד הבכיר של משמר הגבול, לביטאון עמותת "הគומות הירוקות".
N מיום הקמתו קנה לו משמר הגבול שם של כבוד ויקירה בחזית העשייה הביטחונית במדינת ישראל, וליווה את הקמתה של המדינה ואת האירועים המשמעותיים אשר עיצבו את פניה של המדינה והחברה. בשנת 1953 החלטת ראש הממשלה ושר הביטחון דוד בן גוריון, על הקמת משמר הגבול, חיל מקצועני הכהפוך למשטרת ישראל. עיקר ההחלטה נבע מן הצורך בכוח מוגן שישמש למשימות ביטחון שוטף ולשיטור גם יחד, יעסק בנושאי ביטחון כנים ויגע על גבולותיה של המדינה כנגד איום חכניים שלא פסקו מאז ועד היום.
משמר הגבול לאורך שנותיו הפרק לחיל מאומן ומকצועי שעסוק בלחימה נגד מסתננים ומ Gangsters, במשימות לחימה בכישעה ובגננה על חקלאים. וכל זאת תחת שמירה על ערכיהם ומוסר.
חווי הוא כי נמשך לבנות את חסנו המוסרי, על יסודות של סובלנות, כבוד אדם, תבונה, נחישות ואומץ לב. אך כל נשכח כי הוויו של החיל נובעת ממורשתו ומהזיכרון ההיסטורי שלו, ומשורשים אלו עליינו לנוק כדי ללמידה ולמד.

החזון ה忿 למציאות

פנוי 19 שנים החליטו ותיקי משמר הנכול להקים עמותה בשם "הכומרות הירוקות", שתרגס בתוכה את לוחמי משמר

הנכול לשורותיהם, תפעל לקים ולטפח את הקשר החברתי ביניהם, תתעד ותטפח את מורשת הקרב של החיל ותנחיל אותה ללוחמים בהווה ובעתיד, כחלק ממורשת הקרב המפוארת של מדינת ישראל. החשוב מכל - העמותה קיבלה על עצמה לסייע ברוח ובচומר למשפחות הנופלים, להנציח את זכר יקיריהם ואת מורשתם ולצווותם לדורות הבאים. חזונות וחלומות של מייסדי העמותה היה אז לבנות, לצד האנדרטה, גם

בית מורשת והנצחה, לזכרם של חללי משמר הנכול.

באותם ימים הייתה קצין צער במשמר הנכול, שהלך בדרכיו אכיו בהערכה וכאהבה. לא ידעת כי חזונם של מייסדי העמותה, ביןיהם אבי המנוח, יוסף קראדי, יתגשם במהירות ובעצמה זאת, וכי העמותה תנציח לימים גם את זכר אבי ופועלו. החזון ה忿 למציאות. האנדרטה המתנהשת לתפאהר וללאואה, ואחר ההנצחה המרשימים בעיצובו, שהוקם ליד האנדרטה וסביבו גן מטופח, נוצרם בקרבתם את שמותיהם של כל יקירינו, לוחמי משמר הנכול, שהלכו לעולם במרוצת השנים.

לקראת יום הזיכרון לחללי מערכות ישראל ולקראת יום העצמאות שחל בעקבותיו, אני מבקש לבך אתכם, לוחמי משמר הנכול בעבר ובהווה, ואת בני משפחותיכם. אני משתחר בצער העמוק של המשפחות השוכלות ומוקוה כי משפחת משמר הנכול לא תדע עוד צער. זכרם של הנופלים ומורשתם נצורים עמוק בלבנו ומעניקים לנו את העצמה ואת שאר הרוח המשיך בדרכו, גם אם תתארכ, עד שיבוא השלום המוחל.

שלכם,
משה קראדי, רב ניצב
המכapkח הכללי

**"זכרם של הנופלים ומורשתם נצורים
עומק לבנו ומעניקים לנו את העצמה
ואת שאר הרוח המשיך בדרכו, גם אם
תתארכ, עד שיבוא השלום המוחל".**
**"אומר המפק"ל בדרכיו ברכתו לעמיה
"הכומרות הירוקות"**

מג"ב נח"ס מס' 1

רנ"ץ פנחס קופל ז"ל היה מפקדו הראשון של משמר הגבול. הוא עשה כברת דרך ביטחונית מפוארת - שירותה בהגנה בגיל 15, בפלוגות הלילה המוחdot של יונגייט, במשטרת היישובים ובצבא הבריטי במלחמת העולם השנייה, דרך שירות כמג"ד בצה"ל במלחמות השחרור, בשירות הביטחון הכללי ועד לתפקידו הعال כמפקד משמר הגבול הראשון, ואחר כך המפקח הכללי של המשטרה. עד ימי האחרונים היה יו"ר עמותת "הכומרות הירוקות"

**בשנת 1964, לאחר שירות של 11 שנה
במשמר הגבול, התמנה פנחס קופל
לכהונת המפקח הכללי של משטרת
ישראל, תפקיד שאוטו מילא במשך
שמונה שנים עד לפירשתו בשנת 1972.
עד לימי האחרונים היה היו"ר של
עמותת "הכומרות הירוקות"**

משטרת ישראל, תפקיד שאוטו מילא במשך שמונה שנים עד לפירשתו בשנת 1972. עם תום כהונתו היה פעיל במודיעין האזרחי ובאגודה למען החיל בישראל, ועד לימי האחרונים היה היו"ר של עמותת "הכומרות הירוקות".

פנחס קופל נפטר ב- 5 בנובמבר 1997. מטה משמר הגבול ואתר ההנצחה וכית המורשת נקראים על שמו.

רנ"ץ פנחס קופל ז"ל מ"א 14400 נולד בשנת 1918 בפולין, ועלה ארצה בשנת 1924. הוא התגייס לארגון ההגנה בהיותו בן 15, ושירת כלוחם וכמדריך. בשנת 1936 שירת תחת פיקודו של אווד צירלים יונגייט בפלוגות הלילה המוחdot. לאחר מכן עבר ל"משטרת היישובים", ושירות כמפקד סיור ממונע בעמק יזרעאל.

בשנת 1939 השתתף בקורס קצינים של ההגנה. בשנת 1941 התגייס לצבא הבריטי ושירות במצרים, באיטליה ובאוסטריה. עם שחרורו בשנת 1946 בדרגת רב סמל, הוצהר לקואופרטיב דן, שם עבד כמה שנים. בשנת 1947 הוצהר למיננון הקבע של ארגון ההגנה. במלחמות השחרור השתתף כמפקד גודז מבצע נחשון לפריצת הדרך לירושלים. עם הקמת המדינה שירת בצה"ל במסגרת חטיבה 7 כסגן מפקד גודז, ומפקד גודז השתתף בקרבות לטrown. בשנת 1950 השתחרר מצה"ל בדרגת רב סרן ועבר לשירות הביטחון הכללי. במהלך שירותו זה השתתף בקורס מפקדים בכירים.

עם הקמת משמר הגבול בשנת 1953, הושאל מעובdotו בחברת דן למשר כהונה והתמנה למפקד משמר הגבול. בשנת 1964, לאחר שירות של 11 שנים במשמר הגבול, התמנה לכהונת המפקח הכללי של

**כוכבים את היעדותכם
האין סופית. אלון שפי.
בג' המשפחות השכולות**

"גָדוֹד הַדְמָה" שֶׁל מִשְׁמָר הַגּוֹל

חבריכם השחררו זה מכבר, וחלקם מלאוים את בניהם ונכדיהם ליום הגיוס הראשוני.

להוריכם נספה שיבת שערם, וקמטי העצב והגעגועים חרזו את פניהם.

אחיכם ואחיותיכם הצעירים מכם, ככר זמן מבוגרים יותר מכם.

אתם? אתם תישארו צעירים לנצח! ובזאת יתרונכם עליון.

תשיארו לוחמי משמר הגבול צעירים יסifs לדורי דורות.

אנחנו כבר לא אחוזי דאגה לכם, ילדיינו היקרים!

שכחנו את הימים חסרי המנוחה, ואת היללות הטורפים ללא שינה.

אותם ימים שכחם היותם רוחקים מatanנו, מתרחצחים להן על מדינתנו.

היום אתם בעולם שלו יותר. עולם שכולו טוב. עולם בטוח. ללא דאגות או חשש.

אנחנו לא דאגים לכם יותר יקריםינו, רק ככוכבים את היעדותכם האין סופית, מותגענים.

אתם? אנחנו: דאגנו לנו שם למעלה.

הקשר שלנו עמכם ועם משמר הגבול עוכב כחות השני דרך גוף מופלא, גוף הקורא לעצמו עמותות "הគומות הירוקות".

אתם ודאי מקרים אוטם, את כולם. הם באים כמעט בכל יום לבית המורשת, סוקרים את מטבחם העצוב,ナンחים, וממשיכים הלהאה, לעבודת הקודש שנעודה להנציח את שמכם, ולטיפול בנו - בני משפחותיכם. אנחנו שמרנו גם על אותם אנשים יקרים, חברי העמוהה הזאת.

mdi פעם מתמלא בית המורשת בהמולה רכה. מאות טירותים באים אליכם להישבע בפניכם אמונה למדינת ישראל.

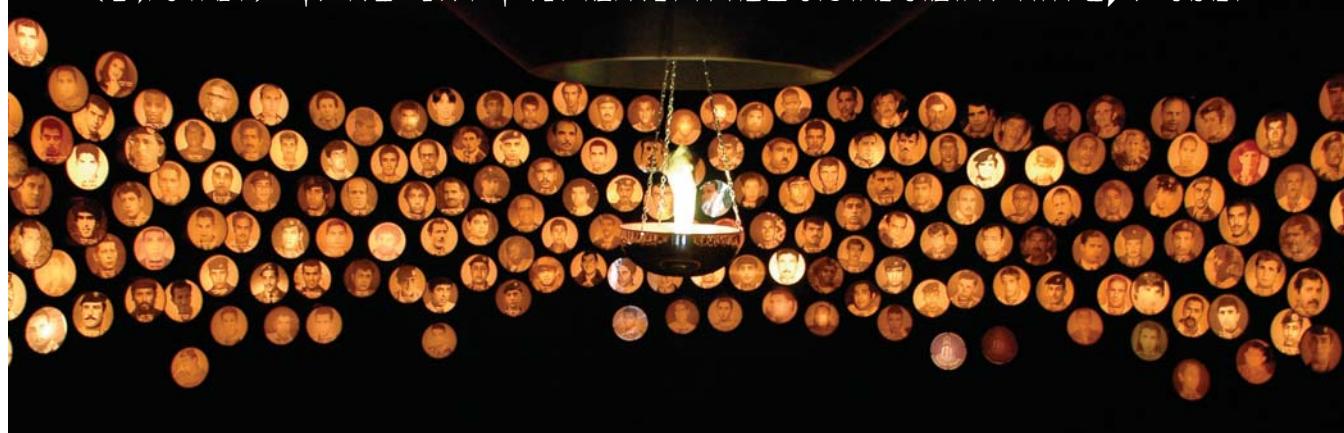
אתם עומדים הצד בשקט בשקט, ומחייבים לעצמכם לזכה הטירותים המשולבים וחדרי הגאותה, שנוצצים בתמונותיכם עיניים סקרניות, מלטפים חרש את פיכם היפות, מזילים דמעה וממהרים לנכבה שלא יראו....

"גָדוֹד הַדְמָה" של משמר הגבול אשר במחנה בית המורשת, הוא שלום... אנו מצדיעים לכם ומותגענים אליכם מאד!

נה אתם ניצבים כאן מולנו בשורה ארוכה, ארוכה...
עיניכם העצובות ניכשות אלינו בגעגועים מחר עיגול האור
המרצדים, אך מי שייטיב להתבונן,
יראה שם במטבחם העצוב ذיק של פאווה,
ガאות יהודה לדוד החדש שאלוי אתם משתייכים עתה -
גדוד בית מורשת משמר הגבול, "גָדוֹד הַדְמָה".
לא! אין הדוד הזה שלכם מופקד על שמירה או מארבים,
הגדוד שלכם מופקד על הדבר החשוב ביותר, הביסטי ביותר -
המורשת...
אותה מורשת שבולדיה אין הוותה, והעתיד לוט בערפל...

**אתם ודאי מקרים אותם, את כולם. הם
באים כמעט בכל יום לבית המורשת,
סוקרים את מטבחם העצוב,ナンחים,
וממשיכים הלהאה, לעבודת הקודש שנעודה
להנציח את שמכם, ולטיפול בנו - בני
משפחותיכם. אנחנו שמרנו גם על אותם
אנשים יקרים, חברי העמוהה הזאת**

"וַיֵּתְהִify לְעַם הַזֶּה לְחוֹמָת נְחֹשָׁת בָּצָורָה וְנַלחֲמָיו אֲלֵיכָר וְלֹא יִכְלֹו לְךָ" (ירמיה ט"ז, ב')

צילום: דוד עידן

עדת תמיינות

תקנון העמותה מאפשר לסייע במענק כספי לחבריו עמותה בקביע ובכמלוות, ולמשפחות שוכלות שנקלעו למצוקה קשה מאוד בעקב עקב בעיה רפואית במשפחה הנורמת להוצאות חריגות. קציני הרווחה עורכים תחקיר, ומבצעים את החומר והמלצות לקצינט פרט ונכגים מג"ב אשר ממליצה לוועדת התמיינות של העמותה. הוועדהקובעת את גובה המענק.

"כל בעלי התפקידים בעמותה, לא יוצא מהכלל, פועלם בהתנדבות מלאה"

שיתוף פעולה עם מפקחת משמר הגבולה

עד העמותה נמצא בקשר מתמיד עם מפקחת מג"ב בכל הנושאים הקשורים בCellValue העמותה, ומסתניע מואוד בעקביל התפקידים הרלוונטיים: ראש המטה - תמי"ץ בצעי סי, נציג קבוע מול ועד העמותה לתיאום מדיניות. יעדיו מג"ב בכל הנושאים הקשורים בעמותה.

מנחל אחר בית מורשת והנצחת מג"ב - מפקח ד"ר טל משגב - וצוטה המדיריכים והמחזקה, עוסקים ביוםיום בהדרכת מבקרים באתר, תעוז, שימור וטיפוח מורשת הקבר, הפצת מורשת מג"ב לדור הצער ולאטרן אינטרנט ועוד...

אחראים על לוגיסטיקה - רמי את"ל מג"ב נציג ח"ם דודיק וקציןBIN מג"ב רפ"ק איציק כהן - מטפלים בכל הנושאים הלוגיסטיים באתר ובדגש על סיוע בתכנון, תיאום וכיקוח על עבודות פיתוח באתר.

אחריות על חינוך וטקסים - קצינת חינוך מג"ב סנ"ץ אילנה זהר - עוסקת בCellValue בכל נושא החינוך והטקסים שנערכים באתר.

אחראים על הנצחה וטיפול במשפחות השכולות - רענן פרט ונכגים מג"ב סנ"ץ אר אלה בר-דרור וקצין נפגעים מג"ב רפ"ק איציק יוסי שנאי - מקיימים שיטוף פעולה הדוק בנושאי הנצחת הנופלים, טיפול במשפחות השכולות, תיאום, ארגון וליווי נופשונים למשפחות השכולות, ייעוץ לוועדת תמיינות כלכלות של העמותה, ועוד ...

בעלי התפקידים בעמותה

י"ר העמותה וגבר - אברהם לוי
סגן י"ר - דוד לבנה
יעץ משפטי - עוז ניסים מעוז
מצרך העמותה - אבי גיטל
דובר העמותה ונציג המשפחות השכולות - אלון שפי
קשרי חז"ץ ורואה - גבי וקסברגר
חבר ועדי - משה זוסמן
חבר ועדי - טובי ברונר
חבר ועדי - משה זורי

עדת תמיינות כלכליות

י"ר - משה זוסמן
חבר - אבי גיטל

עדת אוצר הנצחה

י"ר - טובי ברונר
חבר - חילל חביב
חבר - אלון שפי

עדת הביקורת

י"ר - משה שמעוני
חבר - אלהו אלון
חבר - כמאן חסן

עדת קשרי חז"ץ ורואה

י"ר - גבי וקסברגר
חבר - חילל חביב
חבר - משה זוסמן

לlict בדרכם של קודמי

ニיצב (גמ') גבי לסט שמש בתפקיד מזכיר העמותה עד בעת גיבוש הרעיון להקים את עמותת "הគומות הירוקות", ולוי זכויות רבים על פעילות ענפה בתחוםים רבים: בכנית בית מורשת והנצחה מג"ב, בפעילויות רווחה ורכות למען המשפחות השכולות, בצרורם ורכים לעמותה ועוד.

את ניצב (גמ') גבי לסט החליף נצ"מ (גמ') יחזקאל חוכם, ששימש בתפקיד 15 שנים. בשנה שעברה החלפתו את יחזקאל חוכם בתפקיד, ואشتדל מאוד לlict בדרכם של קודמי.

סיכום פעילות שנת 2004

דו"ח הכנסות והוצאות 2004

הוצאות				הכנסות	
סה"כ	סכום	נושא שני	נושא אחד	פירוט	סכום
25,946	25,946		민이나라	דמי חבר	574,811
	31,000	שי למשפחות השכולות	רווחה	משרד הביטחון	80,000
	96,510	נכס משפחות שכולות		תרומות	12,220
	1,500	שי ונשואין ליתומים			
	12,300	סיווע למשפחות			
	604	זרי אבל			
	29,885	שי לעמימות			
	27,966	כנסים במג"ב			
	3,715	שי לפצעים			
203,480			סה"כ רווחה		
	84,600	תחזקה	בית מורשת		
	13,487	הנצחה			
	7,737	גינון			
	79,837	תצוגה, ארכיאון, הוצאה לאור וכו'.			
185,661			סה"כ בית מורשת		
415,087	סה"כ הוצאות	סה"כ הוצאות	סה"כ הכנסות	667,031	סה"כ הכנסות

על העמותה

לאגד את לוחמי הרכבות הירוקות לדורותיהם

רב פק' (גמ') אבי גיטל - מזכיר העמותה

עמותת "הרכבות הירוקות" הוקמה כדי לאגד את לוחמי הרכבות הירוקות להדורותיהם, לקיום וטיפוח קשר חברתי ותרבותי, לתייעוד, שימור וטיפוח מורשת הקרב של משמר הגבול והקנייה ללוחמים הצעירים. לעזרה בחומר וברוח לחבריה הניצרים, למשוחות הנופלים ולחליל עצמו". כל בעלי התפקידים בעמותה, ללא יוצא מהכלל, פועלים בהתנדבות מלאה. אין בעמותה, ולא היו בה בעבר, מקרים משכורות או הטבות אחרות, אך ככל התקציב מופנה למטרות שלמען הוקמה העמותה

כל אחד מחברי העמותה המשתתף בפועל באספה זכאי להצטיע. החלטות מוחקקות ברוב קולות רגל.

מועדצת העמותה

מספר חברי מועצת העמותה 25 לפחות. המועצה נבחרת על ידי האספה הכלכלית בגין חברי העמותה לתקופת כהונה של ארבע שנים. מועצת העמותה בחורת בגין חברותה את י"ר העמותה, מזכיר, גזבר ועוד ארבעה חברים לפחות אשר מהווים את ועד העמותה. מועצת העמותה מתוודה ומציגה בפני האספה הכלכלית את הדוח השנתי, דוח ועדת הביקורת, אישור המאוזן השנתי ועדים.

ונעד העמותה

מספר חברי ועד העמותה הוא לפחות שבעה, והם נבחרים כאמור על ידי מועצת העמותה. הוועד יכהן לתקופה של שנתיים. הוועד מנהל את ענייני העמותה, ועל חברי לפעול לטובות העמותה, במסגרת מטרותיה ובהתאם לתקנון ולהחלטות האספה הכלכלית.

ועדת ביקורת

האספה הכלכלית בחורת בגין חברי העמותה ועדת ביקורת של שלושה חברים לפחות. ועדת הביקורת בודקת את עניינה הכספיים והכספיים של העמותה ואת פקסיה החשבונות שלה, ומביאה לפני האספה הכלכלית את המלצותיהם לעניין אישור הדין והחשבון הכספי.

רואה חשבון

רואה החשבון נבחר באספה הכלכלית השנתית, והוא משמש בתפקידו עד האספה הכלכלית השנתית שלאחריה. רואה החשבון מבקר את הדוחות הכספיים של העמותה, ובסיום כל שנה מגיש דוח כספי מפורט. ראוי לציין שרואה החשבון עמרם כוכבי, בעל משרד ברמת גן, מבצע את תפקידיו בעמותה, וכחדרנו זו אנו מביעים את תודתנו והוקרתנו על השנים הרבות שהוא מבצע את תפקידיו בנאמנות ובמקצועיות.

מועדצת "הרכבות הירוקות" נרשמה כעמותה במשרד הפנים/רשם העמותות בשנת 1986, על ידי דור המייסדים שכלל את יוצאי משמר הגבול, נציגי ההתיישבות העבדת ונציג המשפחות השכולות. סך הכל - 25 מייסדים.

העמותה פועלת כחוק, על פי תקנון מפורט, והוא נתונה לבחירות פנימית של ועדת הביקורת ורואה חשבון, וכן לבחירות חיצונית של רשם העמותות ומשרד האוצר והיא בביבוקו יועץ משפטי. לעומת זאת ניתן תיקון מרשם העמותות. כל בעלי התפקידים בעמותה, ללא יוצא מהכלל, פועלים בהתנדבות מלאה. אין בעמותה, ולא היו בה בעבר, מקרים משכורות שלמען הוקמה העמותה. אחרות, אך ככל התקציב מופנה למטרות שלמען הוקמה העמותה. העמותה מונה כיום 3,750 חברים, שוטרים במניב, שוטרים כחולים וסוהרים יוצאי משמר הגבול, גמלאים, אלמנות גמלאים ומשוחות שכולות.

מטרות העמותה

מטרותיה העיקריות של העמותה כפי שבאו לידי ביטוי על ידי דור המייסדים ביום הקמתה וגם כו"ם: "לאגד את לוחמי הרכבות הירוקות להדורותיהם לקיום וטיפוח קשר חברתי ותרבותי, לתייעוד, שימור וטיפוח מורשת הקרב של מג"ב והקנייה ללוחמים הצעירים. לעזרה בחומר וברוח לחבריה הניצרים, למשוחות הנופלים ולחליל עצמו".

מוסדות העמותה

על פי חוק העמותות תש"מ – 1980, לכל עמותה תהיה אספה כללית, ועד ועדת ביקורת. יכול שייהו לה מוסדות נוספים על פי צריכה בכפוף לתקנון העמותה. עמותה שמחזירה השנתי מעבר לסקום שנקבע בחוק, חייבות למנות רואה חשבון.

אספה כללית

המוסד העליון של העמותה הוא האספה הכלכלית של כל חברי העמותה, שמחכנת לפחות אחת לשנה. האספה הכלכלית קובעת את דרכי פעילותה ומדיניותה של העמותה, מאשררת את תקציביה השנתי, בוחרת את מועצת העמותה, וממלאת את כל התפקידים והסמכויות שייחדו לה. הודיעה על כינוסה של האספה הכלכלית מתכרסת בעיתון יומי לפחות עשרה ימים מראש.

ביטאון עמותת הבוגרות הידוקות

- סיוע כספי לעצרת 30 שנה לימ"מ ולמכנסי גמלאים.
- שיפוץ יסודי לבניה האנדרטה (המגדל).
- משרד העמותה הועבר לבית מורשת והנצחה מג"ב.
- הצלרפו כ-1,000 חברים נוספים לעמותה.

הערה: 390,000 ש"ח ההפרש בין ההכנסות להוצאות
ילקחו מחיסכון המועד לפיצוח.

תמיכת העשייה לשנת 2004

- נופש הורים שכולים במלון "קיסר" בטבריה 4 ימים.
- נופש אלמנות בכרכלונה 10 ימים.
- שי למושפחות שכולות - חולק לקרות ראש השנה.
- שי נשואין ליתומים.
- סיוע כספי למושפחות שכולות ולהכריע עמותה שנקלעו למצוקה קשה על פ"י תחקיר והמלצת קציני הרוחה.

תקציב פעילות לשנת 2005

התקציב אושירה על ידי האספה הכללית שנערכה ב-5.3.2005

תקציב 2005

הכנסות	הוצאות
	סעיף
	תת-סעיף
680,000	민נהלה
דמי חבר	סה"כ
25,000	סה"כ
25,000	סכום
365,000	רואה
משרד הביטחון	שי למושפחות שכולות
35,000	סכום
50,000	נופש משפחות שכולות
אפוטרופוס כלל	נופש לנכי מג"ב
90,000	סכום
15,000	שי נשואין ליתומים
תרומות	מענק תמייה
25,000	סכום
	5,000
	20,000
	5,000
	20,000
	ימי כיף וnofש חברים
225,000	סכום
	מורשת
	הוצאה לאור
	20,000
	מחשבים וארכיאן
	40,000
	שנתנו ופרוטוים
135,000	50,000
	כנסים ועצירות במג"ב
	10,000
	חדרי הנצחה והתייחדות
	20,000
	אינטרנט ומחשב
40,000	כללי
	20,000
	גינון
260,000	תחזקה כללית
725,000	הגדלת רחבה הטקסים
90,000	פיתוח
1,110,000	בלת"
	סה"כ
	1,500,000

- הנקה תכניות לשנים הבאות: תוספת טריבונה, שדרוג המוזאון, העתקת חדר התיאודוט וחדר האלבומים והמחשב אודוט החללים ומג"ב לבנייה חדש ונגדל יותר.
- הגדלת שטחי הבניין ושיכור הקאים.
- מחשב ארכיאן מג"ב באטר.
- תוספת 500 חברים נוספים לעמותה.

- יעורי הנקה
  - נופש הורים שכולים בחו"ל 5 ימים.
  - נופש אלמנות ויתומים בארץ 5 ימים.
  - נופש לנכי מג"ב (מעל 50% נכות) – מחזר ניסיוני – 4 ימים בים המלח.
  - הגדלת רחבה הטקסים באנדרטה כדי לקיים במקום את כל טקס מג"ב.

למעוניינים לתרום לעמותה מיועד הספח המצור.

ניתן להתרום כמפורט בהמשך לפיקודת עמותת "הគומתות היורוקות" ותקבל מסודרת תישלח לביתו של התורם.

לככ' עמותת "הគומתות היורוקות" בית מורשת והנצחה מג"ב

ת"ד 1758, פרדס חנה מיקוד 37000

שם העמית _____ מס' אישיות _____

כתובת אזרחית _____

טלפון _____ נייד _____

סכום התרומה _____ ני _____

חתימה _____

מגמות לעתיד

"פועלות השיכוך, השיכור וההרחה באנדראטה, יביאו ציבור גדול של הורים ואורחים להכרה עצמהו, ביכולתו ובמורשתו של החיל", אומר סגן יוסי רענן, "הគומות הירוקות". "המגמות והכוונים קיימים, התקציבים מועטים, אבל יחד, עם אמונה בחשיבות עשייתנו וצדקה דרכנו - אין ספק שנצליח".

שנת 1980 נחנכה האנדראטה לזכר חללי מג"ב, על גבעת חרובים מקסימה, בסמוך לצומת עירון. לימים הוסף שם הצומת ל"צומת משמר הנובל".

ב-1986 הוקמה עמותת "הគומות הירוקות", כדי להנציח את שם של חיל הים ולשמור את ההיסטוריה והמורשת של משמר הנובל. באמצעות מס' עמיתים, תרומות של גופים שונים ותקציב של אחרים, הוקמו באתר אמפיתיאטרון, חדר הנצחה ובית מורשת. באמצעות נערכות פעילות חינוכיות רבות, שטקס ההתייחדות עם חיל הים הוא המרכיב שכחן.

הarter עלה לאחרונה על מפת הטילים והכיפורים בארץ, והוא צורר תנופה בזכות ייחודה, מיקומו ייחודי, וכן בזכות התצוגה בבית המורשת שמוסיפה להאדרת שמו של משמר הנובל.

בימים אלה מורחב משטח המסדרים ברחבת האנדראטה, כדי לאפשר קיום מסדרי סיום של טירונות (עד חמיש פלוגות), השבעות וטקסי של קורסים נוספים במקום. פעילות זו, שמתקיימת בשיתוף מלא עם מפקדת מג"ב, תביא ציבור גדול של הורים ואורחים להכרה עצמהו, יכולתו ומורשתו של החיל.

עלינו להמשיך בהערכתו ושדרוגו של האתר באמצעות הנגדת האמפיתיאטרון לקליטה נוספת של הורים ואורחים, וכן למציאת כתרון הולם לחדר ההנצחה הנוכחי, שלדאכובנו, בתוך תקופת קצרה, איננו יוכל להכיל את כל השמות. גם בית המורשת ישודרג.

אנו חיבים להמשיך לצרף חברים נוספים לעמותה מכין שוטרי הקבע בחיל. בשנה החולפת נשענה פעילות יפה בתחום וצורפו חברי רבים. כל זאת, בנוסף להערכה ולהיזוק הקשר עם המשפחות השוכנות, אנשי החיל ונמלאיו. לסיכום, המגמות והכוונים קיימים, התקציבים מועטים, אבל יחד, עם אמונה בחשיבות עשייתנו וצדקה דרכנו - אין ספק שנצליח.

תנ"ץ בדים דוד לבנה

חברת קרנות השוטרים מברכת

"בשמי ובשם כל סגל העובדים בחברת קרנות השוטרים, אני מברך את עמותת 'הគומות הירוקות', וחבריה על עשייתם הברוכה" - כתוב מנכ"ל חברת קרנות השוטרים, ניצב בדים ישעיו ליזוביץ, בדברי ברכה לחבריו העמותה

ל

חברי עמותת "הគומות הירוקות",
בשמי ובשם כל סגל העובדים בחברת קרנות השוטרים, אני מברך את עמותת "הគומות הירוקות" וחבריה על עשייתם הברוכה.

ביום הזיכרון לנופלים במערכות ישראל, אני מביע את תנהומי למשפחות הנופלים, שרבים מהם היו חברים לנשך, ומקש לחזק את רוחן.

ולקראת יום העצמאות, אני מוחל לכל חברי העמותה
ולבני משפחותיהם - חג שמח.

ניצב בדים ישעיו ליזוביץ
מנכ"ל חברת קרנות השוטרים

ליהנות למרות הכלול

"אחת ממטרות הירוקות' היא לא קיימם מפגשים, סיורים וНОפשים למשחחות השוכנות בארץ ובחו"ל" - אמר סנ"ץ (גמי') גבי וקסברגר, הממונה על קשיי החוץ והרווחה

אנו, בעמotaה, מארגנים, מסיעים, מלווים ומסבדים את הפעליות הרוכות, בשיתוף פעולה הדוק עם ערך הרוחה של מג"ב. בשנת 2004 יצאו אלמנות מג"ב לטויל בברצלונה, כאשר מדריך נבחר נציג (גמי') שרגא לוי, שתרם רכבות להצלחת הטויל.

ההורם השוכלים יצאו לנופש במלון קיסר בטבריה, כולל סיור ברמת הגולן ורחזה בחמת גדר.

לחברי העמotaה, שוטרים ונמלאים, ארנו נופשן בכמה בתים מלון בארץ במחירים אטרקטיביים, כולל הרצאות בנושא מורשת מג"ב, שהערכו על ידי מפקד בית מורשת והנצחה מג"ב, ד"ר טל משבב. השנה מתוכנן נופש בארץ לאלמננות וליטומים, ולהורם השוכלים - נופש בעיר רוננה בכולג'רי.

סנ"ץ (גמי') גבי וקסברגר קשרי חוץ ורווחה

ה提案的第一阶段。包括了建筑、学习室、观景台等。

פעולותיה הראשונות של העמotaה היו בניית תכנית להקמת מפעל הניצחאה של מג"ב, ארנון קיינטונ לידי הנופלים ולאלמנות, הענקת שי למשחחות השוכנות ומילגות למומדים. המסלל שנבחר הוא הסמל המקורי, המסלל שעלה מוצודת הטיגרט, המסלל עצמה, שליטה וכוח. המסלל מוצבר במילימ"מ "שמור לעל משמר הגבול", ומשני צדי ידיים המסלול משענת חמה ותומכת למשחחות השוכנות, ללוחמי העבר וההווה ולדורות הבאים על פיו חוו העמotaה.

” מעבר לשירות ששירתו בחיל לא נשמר כל קשר עם הפורשים והמשתחררים, לא תועדה מורשתם וכמעט לא נשמר קשר עם משפחות שוכנות באוכן מסודר ורשמי. לאחר עבודת מטה ודין ודברים עם ותיקי החיל הוחלט להקים את עמותת "הគות'ה הירוקות", שתאגיד בתוכה את לוחמי משמר הגבול לדורותיהם ותפעיל לקים ולטפח את הקשר החברתי בין הלוחמים, לעת, לשמר ולטפח את מורשת הקרב של מג"ב ולהקנות אותה ללוחמים בהווה ובעתיד, חלקק ממורשת מדינת ישראל. כמו כן קיבלה על עצמה העמותה לסייע ברוח ובচומר למשחחות הנופלים, תוך הנצחת כרם של הנופלים ולמוד מורשתם. ”

פרק זה החל

להשתיר למשפחה מפוארת

ד"ר טל משבג
קצין היסטוריה מג"ב
מפקד האנדארטה

בעקבות מלחמת לבנון ושני אסונות צור שבhem נכלו 51 לוחמים משוריין משמר הגבול, הגיעו זרים של פניות מצד ותיקי החיל שחשו ההזדהות עצומה עם הנופלים ובכדי משפחותיהם. רבים ביקשו לחזור את הקשר עם משמר הגבול ולהיות שייכים שוב למשפחה המפוארת הזאת. כה חזק ומרגש היה הציمان הזה, שמקדי החיל החלו לחפש דרך לחידוש הקשר בצורה מסודרת וממוסדת. במסגרת פורום המיסדים שהתקנס לראשונה ב-11-11

במאי 1986 הוחלט להקים את עמותת "הכוכבות הירוקות"

1986 ב-11

עבדות מטה ודין ודברים עם ותיקי החיל הוחלט להקים את עמותת "הכוכבות הירוקות", שתחזק בתוכה את לוחמי משמר הגבול לדורותיהם, תפעל לקים ולטפח את הקשר החברתי בין הלוחמים, לתעד, לשמר ולטפח את מורשת הקרב של מג"ב, ולהקנות אותה ללוחמים בהווה ובעתיד כחלה ממורשת מדינת ישראל. כמו כן חלק קיבלה על עצמה העמותה לסייע ברוח ובוחור למשפחות הנופלים - ליתומים ולאלמנות - תוך הנצחת זכרם של הנופלים ולמוד מורשתם.

בראשית דרכיה הייתה חזונה של העמותה לבנות בית מורשת והנצחה ליד האנדארטה. החלטות התקבלו במסגרת פורום המיסדים שהתקנס לראשונה ב- 11 במאי 1986 וכן השתתפו בינוי של החיל ומיסדי.

השאלון של מפקד החברים הראשונים

从此组建了"绿星之光"协会，由51名士兵的家属组成。协会成立之初，主要任务是为士兵家属提供帮助和支持，同时通过各种方式纪念那些在战场上牺牲的士兵。

协会成立后，开始与士兵家属建立联系，定期组织活动，加强士兵与家属之间的联系。协会还通过各种途径宣传士兵的英雄事迹，弘扬爱国主义精神。

随着时间的推移，协会的工作范围不断扩大，不仅关注士兵家属，还关注士兵的身心健康，以及士兵退役后的安置问题。协会还积极参与社会公益活动，如慈善募捐、义务劳动等。

如今，"绿星之光"协会已经成为以色列社会的一个重要组成部分，得到了广泛的认可和赞誉。协会的成立，标志着以色列人民对士兵及其家属的关心和支持，同时也体现了士兵们为国家和人民做出的巨大贡献。

协会成立至今，已经走过了二十多年的时间。期间，协会经历了许多风雨，但始终秉持着初心，致力于为士兵家属提供帮助和支持。协会的成立，不仅为士兵家属提供了精神上的慰藉，也为士兵们提供了更多的支持和鼓励。

האתר בני מבטון יצוק, כמעט משולש גדול שנישא אל על ומזכיר מרוחק את סמל משמר הגבול, ומגדל התצפית שלו מסמל עצמה, שליטה וכוח. המשולש מזכיר את שלוש הדתות המונומנטיסטיות של המשרתים בחיל: היהדות, האסלאם והנצרות. המשולש שואף מעלה, אך הוא קטום ומסמל את החיים שנקטעו. ניתן לעלות למרפסת התצפית שבראשו האתר, וממנה לצפות על קיבוצי הסביבה וכן עמק חפר, ועל השדות החקלאיים שתופסים היום את מקומם של השמורה ושדות החקב.

ההעפלה לאנדרטה במדרגות היא מעין התעלות שכדודה. עם הרידה במדרגות ניתן לצאת לאמפיתיאטרון ולקר הזחוב (שעובר עכשו שיפוצים) - קיר הנטוע באבן ועליו חקוקים שמות חללי החיל מאז היוסדו. מעל קיר הזחוב חקוק באבן פסוק מהתנ"ר (ירמיה ט"ו, כ'), המשקף את פעולות החיל ועשייתו:

"ונתני לך לוחמת נחותת בזרחה ונלחמו אליך ולא יכלו לך."

סמל לאנדרטה שוכן בית מורשת והנצחה ומוזאון משמר הגבול, שהוחל בתקומו באמצעות ה- 90 (בניהם נסתיימה בחודש אוקטובר 1999) ואשר מכיל בתוכו חדר הנצחה, היכל שמות בית מורשת, ארכון וספרייה. במקום נערכים טקסי ופעליות שונות לאורך כל השנה, ואלפים מבקרים ומשתתפים ביום עיון, הדרגות וטקס זיכרון ומורשת.

בימים אלו עמלים על המשך תכנית הפיתוח באתר, לרוחות החיל והמכקרים הרכבים. **ברוחים הבאים!**

בנוכים שמסביבו לאתר הנצחה של משמר הגבול נתחש חלק מהחיל ורכש ניסיון קרבי בלחימה במט stagnans וכহגנה על חי' המתישבים בקיבוץ, בעיר ובכפר. האתר בני מבטון יצוק, כמעט משולש גדול שנישא אל על ומזכיר מרוחק את סמל משמר הגבול, ומגדל התצפית שלו מסמל עצמה, שליטה וכוח. המשולש מזכיר את שלוש הדתות המונומנטיסטיות של המשרתים בחיל: היהדות, האסלאם והנצרות.

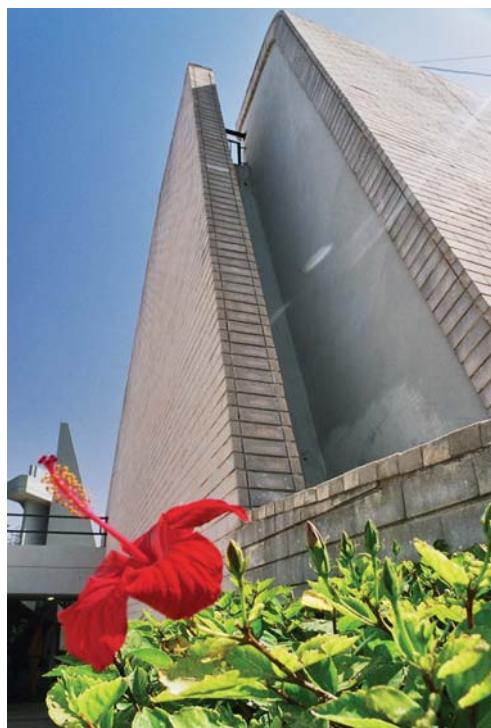
ולחמי החיל נטלו חלק בכל מלחמות ישראל ובARIOUS ביטחוניים רכים בכל רחבי הארץ - ממצודת כח בצוות ועד גבול מצרים בדרום.

משמר הגבול הוא בכואת פניה של החברה הישראלית. זהו חיל שמרתיים בו יהודים, דרוזים, צ'רקסים, מוסלמים ונווצרים - אחיהם לשחק, אחיהם בדם שנלחמו יחד בהגנה על ביטחון המדינה.

בסוף שנות ה- 50 הוקמה אנדרטה צנועה לזכר חללי הפליסים "אייל" בואכה ככר סבא, אך המקום היה צר מלהכיל והחיל שגדל והתרחב התקשה לחלק את הרכזתו לחללי.

לאחר שאטור מקום ראוי להקמת האנדרטה החילית בצוותת משמר הגבול, הוקמה אנדרטה הקבע, ביום י"ח בחשוון תשמ"א, 28 באוקטובר 1980. האתר הוקם על גבעה נישאה ומורקה מול קיבוץ ברקאי ומול כסיס האם של פלוגה ב' של משמר הגבול, שניצב על גבעה סמוכה בכניםו הטיגרט של משטרת כרכור. בשנת 1951, על פי החלטת ראש ממשלה ישראל דוד בן גוריון, הועבר נס החיל לידי נציג המשטרת בשדה התעופה עין שמר הסמוך למשטרת כרכור, והוחלט על הקמת חיל משמר הגבול.

בשנת 1978 הוחל בתכנון האתר על ידי האדריכל והפסל יחיאל (חיליק) עד בן קיבוץ טער, כדי להחליל משמר הגבול.

צילום: דוד עידן

בנוכים שמסביבו לאתר הנצחה של משמר הגבול נתחש חלק מהחיל ורכש ניסיון קרבי בלחימה במט stagnans וכಹגנה על חי' המתישבים בקיבוץ, בעיר ובכפר. האתר בני מבטון יצוק, כמעט משולש גדול שנישא אל על ומזכיר מרוחק את סמל משמר הגבול, ומגדל התצפית שלו מסמל עצמה, שליטה וכוח. המשולש מזכיר את שלוש הדתות המונומנטיסטיות של המשרתים בחיל: היהדות, האסלאם והנצרות

25 שנה לאנדרטת משמר הגבול

בפתח בקעת עירון, צומת משמר הגבול בואכה עמק יזרעאל, מתחנשתת בתוך חורשת עצי חרוב אנדרטת משמר הגבול, ולצדיה ניצב בית המורשת. לא בכדי לבנותה האנדרטה במקום זה, שכן לרגבי אדמה אלו נקשרו שמותיהן של פלוגות מג"ב הראשונות שהוקמו באזורי הצפון

ד"ר טל משבג
קצין היסטוריה מג"ב
מפקד האנדרטה

צילום: דוד עידן

מעין סמואל, מש"קית חינוך בה"ד מג"ב

ואומרים שלום, מתענינים בנו, זה מאוד מוקל علينا ומונחים אותנו. פואד, סאלח - חברים, יבדלו לחים ארוכים, נושאים כבר תינוקות על כתפייהם, ואתם יקרים חביבים לנו, לא הספקתם ל��ור את קציז עולמיים.

אתם, אתם אינכם עוד ולא תחרזו לעד. אך אנו מבטחים: לא נשכח לשניה את שנייכם, וכשבלינו אין ים זיכרנו - כל ים וכל שעיה ושעה הם זיכרנו. לחברים, לקרובים, להורים, לשכנים ולמקרים - הרשו לי לומר - אני כבר לא כמו שעתם, אני משווה אחר. השכל זורם בי ובכל גופי, השכל משלם את כל נימי נפשי. השכל הוא מרכיב עיקרי בدمתי, אך ישאר לנו ולעולם. חברים יקרים, כשאני לכדי אני מה שנייני, וכשאני אתכם אני מה שאותם רוצים לראות ולא עוד.

*רב פקד בגמלאות כמאל זידאן, לוחם משמר הגבול איש משטרת ותיק, נפצע בעינו ורגלו בפעולות מצטיית. רעויותו שלמה איבדה את איהה, גם הוא לחם מג"ב, בשנת 1970. הם חברים בפורות המשפחות השוכנות למען פיסוס וסובלנות, מזה שמונה שנים. הפורום מונה 250 משפחות של ישראלים ו-250 משפחות פלסטינים. בשנת 2003 קיבל הפורום את פרס מרכז פרס לשולם.

הוסר הלוט מעל שמותיהם של הנופלים

ב- 7 ביולי 2004 ביקרו באמדרתת מג"ב משפחות שכלה שהצטרכו למשחת השכל בשנה וחצי לאחרונם. ב ביקור המרגש הוסר הלוט מעל השמות באמדרתת. קץ נגעים מג"ב, רפ"ק יוסי שנייא, ומפקד האנדרטה, ערכו למשפחות סיור והרצאה, והבטיחו לכבד את זכרם של הנופלים ולשמר את מורשתם.

אמו של רפ"ק דרור שושן ז"ל ב ביקור במוזאון

על המגדל השני, ובকושי מלאו לו 23 שנים. ושוב עם אני בודד ודל, ומה שנותר מהבנים החזקים, החילים האמידים, פאר של גברים, הוא זכרון בלבד, שני גברים, אחד צמוד לשני, שתי פנינים שאבדו.

אני, אשתי שלמה, בנותי - נגוה, יאמן ופדיין, כל הזמן בוכים, אף מעמידים כנים ומסתרים את הבכי זה מזה. כולנו בוכים בכיו חריש, מסתירים את הכאב עמוק דמעות השקט שקטם, מכיוון שאנו בוכים בכיו חריש ואני ים שזה לא חוזר על עצמו. נם בצחוק של כולנו חביבה אנחה, ולאicum הצחוק מלאה בכם. מביטים אנו בתמונות התלויות על הקיר, וכל התמונות ממוגרות בשחוור. לד התמונות מכתבי הערכה מראש הממשלה אז, מר שמעון פרס, מהרמטכ"ל שחק ועוד... הזמן אוזל. דקה אחר דקה. אני מביט בתמונה של פואד, אבל התמונה שותקת ופוני חתומים. אני מזכיר בשאגות האקרה של פואד, בKİזיות האידיות שלו, בגין החטן, בידי הכרזת שלו וככל זהבה שהיה לו. אני מعتبر את מכתבי לתמונות של סאלח, גם הוא שותק, לא מדבר, ואפיו האוכנו שלו אינו מרעיש, גם הוא שותק, דומה לסוסה אצילה שאיבדה את הפרש שלה. שניהם עם פנים חתומים בחותם של שתקה. ים אחר ים, חדש אחר חדש. והנה עוד שנה עברה, הכל עבר וחולף. פואד וסאלח, חברים לא עוזבים אונთן, ים מצללים, עוזרים

נופש על הים

כ-100 הורים שוכלים הנהנו משלשה ימי נופש בCAF הנופש "אולגה על הים", בית ההבראה של האגודה למען החייל, ב- 6-4-6. באפריל. הנופש אורגן על ידי קצין נסיעים מג"ב ועמוות "הគמות הירוקות", בשיתוף עם צה"ל. י"ו' העמותה תנ"ץ (גמ' אברהם לוי), ביקר את ההורים בתחילת הנופש, ובמקום התקיימו שיחות מרגשות. "הקשר ממשיך להיות חם, והוא נותן לנו את יכולות להמשיך לחיות" - אמר אחד ההורים השוכלים.

נחן יער ע"ש יונתן ורמולן

אבי ואמו של יונתן ורמולן ז"ל בטקס חנוכת העיר לזכרו

עיר ע"ש יונתן ורמולן ז"ל שנפל בשנת 2000 מג"ב עזה, נחנך ב-29 בדצמבר 2004.

יונתן היה חייל בודד בארץ בעת ששירת בשירות חובה בצה"ל, ולאחריו לעצמו דרך קלחם בשരון, ביום"מ ובמג"ב כחבלן. יונתן היה אדם מיוחד, אוהב טבע ובריות, שאח את המולדת וננת לה את היקר מכלול.

"עיר יונתן ורמולן" נחן בתום תקופה ארוכה מאד של הקנות בצדמת סעד במעמד המשפחה שהייתה מוחלטת, ידידים, וחברים לנשך בחבלה ובימ"מ מג"ב רמונ.

העיר והמצפור ממוקמים באזור מיוחד מאוד, שבו כורחות באכיב כלניות, והמקום מסומן במפות קק"ל. ייחידת חבליה רמונ, ומפקדת מג"ב רמונ.

ונזכיר את כולם

הובא לדפוס על ידי רפ"ק יוסי שגיא - קצין נפגעים מג"ב

"המערך הנפרנס של רוחה מג"ב נחשף לראשונה הקשים ביותר של השוטרים ומשפחותיהם"

העמותה היא הביטוי הרاوي ביותר לנכונות הלוחמים, לחברים הרבים
ולבעלי המדים הירוקים שהרכבתה הירוקה לכתחילה.

בשנת 2004 יצאו ההורים השוכלים לנופשן בצדון הארץ והאלמנות
יצאו לטיש בברצלונה, העמותה סייעה לפצועו החיל בקיום ערכי הקורה
והצדעה, וניתן שי לפצועים.

בפתח השנה החדשה עומדים לפניינו פרויקטים רבים, אירוחים שלא
העמותה וחבריה לא יכולו לקיים אותם, ועל כך תודתי העמוקה לכל
אחד ואחד מהתרומים והחברים בעמותה.

תודה מיוחדת ליו"ר העמותה שmag'ב לכל ארבע ומשב אושר לכל פצוע
ולכל משפחה, ואשר בתרומתו מעניק חיים לאנשים שיקרים לנו מכל.

לכל המשפחות השוכלות שלוחה ברכה

למדל בניים, זה כמו להקים מגדלים

רציתי לקטוף פרח קטן.
אם לא אמרה לי:

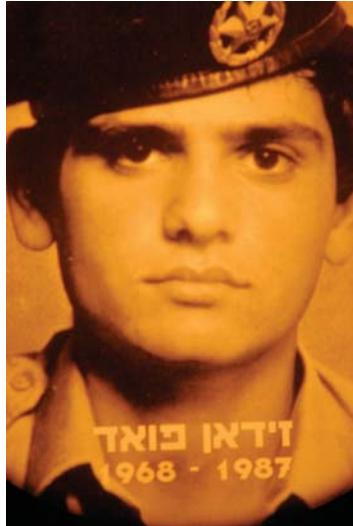
"לא בני, זה אסור."

יש חוקים בטבע שמנגנים
ואסורים לקטוף פרחים קיטנניים וכיוצא".
adc חשבתי לרגע ואמרתי לאימה:
"adc למה פרחים אסור וחילם מותר?"

(השיר נמצא בזמנו של פואד לאחר מותו)

למדל בניים, חילם שנפלו, זה כמו להקים מגדלים.
מוחלים לבנות מגדלים מஹיסוד ומהקומה הראשונה. משמעות הדבר
היא לבנה ועוד לבנה באהבה, חרדה, יגוע ולאות, עד שמנגנים סוף סוף
לגובה, למעלה, לצמרת.
וכשסיימת לבנות את המדל לתפארת, אתה מכיט שמה, בא ומשתאה.
אתה יודע מה אומרים החברים, האחים, הקורבנות ובעצם כל השוכנה
אומרת. אתה כבר מתכנן את המסיביה, את האולם, החליפות ועוד...
ופתאום! דופקים בדלת,

וכשהארה פותח את הדלת הכל
מתמוטט, הכל חרב, הכל
קורס. ומה הייתה היה, הילד,
המגדל.
במצב "נוורמלאי" משפחה
מאבדת ילד, מאבדת מגדל.
ואנו, לצערנו, איבדנו שני
מגדלים. כעימים דפקו לנו
בדלת - בפעם הראשונה.
ב-7.1.87, עת איבדנו את
הפרה הראשון, שאל הספיק
ללבך, לא מלאו לו 18 וחצי
שנתיים. ואני נשאר לי רוכן מעל
המגדל - בודד בודד.
והנה עוד עם דופקים בדלת.
ב-20.3.96 המדל השני קורס
ומתמוטט. ושוב פעם אני רוקן

צילום אילוסטרציה: דוד עידן

בימים אלו סיכמנו את שנת 2004, ואנו בפתחה של שנה חדשה, שנה
שットמנת בחוכה אירוחים רבים, ביניהם אירוחים משותפים לענף רוחה
מג"ב ולעמותת "הכומתות הירוקות".

המערך הנפרנס של רוחה מג"ב נחשף לראשונה לרגעי המשבר הקשים
ביותר של השוטרים ומשפחותיהם. רגעים אלו נתקאים בתודעה של
כל אחד מרצדדים, ואנו זוכים להכיר את הנוכלים דרך עניהם של

המשפחות, וללوات את הפצעים וחוויותיהם הקשות.

כל אחד הוא עולם ומילאו, וכולם משלימים למארג, כסיפס ענק שבו
אננו תמיד עמודים על המשמר כדי לחבק, ולהקל על הכאב.

עמותות "הכומתות הירוקות" מאפשרת לנו, קציני הרוחה, להעלות
מעט חיוך על פניהם של המשפחות בפרויקטם הרוביים שמלווים את
ההורים השוכלים, האלמנות, יתומי החיל והפצעים, מתחם כבוד והערכה,
אחדות ושוויון לכלبني העדות בмаг"ב.

**דברים שכותב רב פקד בಗמלוות כמאל זידאן, תושב
בית גן, ששכל את שני בניו – פואד, לוחם מג"ב
בשירות חובה, שנפל בבית לחם בשנת 1987,
واسלה, מ"פ בגדור 12, גדור ברק של גולני, שנפל
בלבנון בשנת 1996. אנו מבאים את הדברים כאן,
ככינוי לכאמם של כל ההורים השוכלים ולחדרם
של כל לוחמי החיל, שנפלו במערכת**

"ברצוני לברך את עמותת 'הכומתות הירוקות' על פעולה ללא לאות
וללא תמורה, לרוחות המשפחות השוכלות, האלמנות ובני המשפחה",
כותב כמאל זידאן. "ברצוני להביע תודה מיוחדת לאברהם לוי – ייר
העמותה, לנכוי וקסברגר ולאבי גיטל. אני מברך נם את העמותה לרוגל
הגילון הראשון של ביטאון העמותה. בטוח אני שביקטונו זה הידק את
הקשר בין המשפחות השוכלות לבין חברי העמותה ומשפחות אנשי
החיל בכלל.

בזהדמנות זו אני רוצה גם להודות לרפ"ק יוסי שגיא – קצין הנפגעים,
על היחס החם והטיפול המסור שהוא מעניק למשפחות, ולקצינים ושוטרי
הרוחה בכלל, שגם הם עושים עבודה קודש למשפחות.
תודה מוקבך לך למפקד ולפיקוד פלוגה כהה ושוטריה, על הקמת חדר
הנצחה לזכר חלינו שנפלו מהפלוגה".

יום של הנאה וגם של מסורת

62 אלמנות משמר הגבול השתתפו ביום כיף ומסורת שנערך בעיר העתיקה בירושלים.

האירוע, שנערך ב-27 בדצמבר 2004, החל בסיפור במוזאון העופל, בכחול המערבי ובמנהרות הקotel, והשתתפו בוารחות צהרים חביבים, בمسעדה בעיר, בהשתתפות רם"ח אמ"ש מג"ב, נצ"מ דרור מיג'אן, סממ"ר מג"ב ירושלים, נצ"מ יוסי פוני, ונצ"נ איפ"א ישראלי - גבי וקסברגר ורכ"ק הרב אשר מלמד, שיזם את היום המינוח הזה וסייע רכובות להצלחתו. נצ"מ (גמ') שרגא לוי (בצילום התחתון) נרתם בהתקנות לסיפור, ותרם רכובות מהידע שלו בהדרכת המשתתפות.

האירוע התקיים בסיו"ע חברת קرنנות השוטרים, איפ"א ומערך הרוחה של משמר הגבול, שנفرد בהזדמנות חניגית זו משתי קצינות ותיקות שיצאו למילואות - רב פקד מזל כוכבי ורב פקד אילנה קול. אלו מachelim להן את כל ההצלחה שכעולם.

ערב הוקרה לפצועין מג"ב ירושלים

ערב הוקרה לפצועין מג"ב ירושלים נערך ב-10 בנובמבר 2004 בתל השומר במחלקה השיקום.

ערב מיוחד זה יועד לשלוות הפצועים שנפגעו ב-11 באוגוסט 2004 - דוד בן לול, דוד סיידור ונדים חרבי. סממ"ר ים נצ"מ יוסי פוני ומפקד עוטף ים נצ"מ אמייתי לוי, וכן קצינים ושוטרים מmag"b לוי, ואו לחלוק כבוד ירושלים, באו להЛОק כבוד לפצועים, ולהקת מג"ב הנעימה את האווירה.

באירוע השתתף גם יו"ר עמותת "הគומנות הירוקות" תנ"ץ בנימי אברהם לוי, שבירק את הפצועים והעניק להם شي.

חויה בלתי נשכח

תנ"ץ ישראל יצחק, מפקד מறכ התרבות (היום ניצב, מפקד מושך שי") עם ההורים בסיוור ברמת הגולן

כמיטב המסורות הנהוגה במשמר הגבול התקיים נופש להורים שכילים של היל, מלון קיסר שבתבריה, ב-28-31 במורס 2004.

45 משפחות נהנו מחוויה בלתי נשכח בת ארכעה ימים של טויל ברמת הגולן, שיט בכינרת, בילוי במרחצאות חמת גדר, הר策אות ופעליות נוספת.

במהלך הנופש התקיימה פגישה בין מפקד משמר הגבול דאז ניצב דוד צור, וסגנו, תנ"ץ עטר דש, לבן ההורים.

ברמת הגולן זכו ההורים לשמעו הרצתה על מורשת הקרב של עמק הבקא מכיו של תנ"ץ ישראל יצחק, מפקד קן התפר בזמןנו. את ההורים לוו קציני רווהה ומפקדים של היל.

הנופש מוכן בסיוע עמותת "הគמות הירוקות" ולווה מקרוב על ידי יור העמותה, תנ"ץ בדים אכרם לוי.

פרויקט זה הוא אחד מימי רבי שכך להגבר את הלכידות והכיבוש בין המשפחות לבין עצמן ולחזק את הקשר שלחן עם משמר הגבול.

ה בצלונה, בצלונה...

במסגרת טיפוח הקשר עם המשפחות השכילות עמותת "הគמות הירוקות" נרתמה בשנת 2004 והוציאה 37 אלמנוט לברצלונה. הטויל תוכנן בקפידה על ידי יור העמותה ורכד הרוחה בעמותה. לטויל נבחר נצ"ם (גמ') שרגא לוי מדיר. שרגא לוי הוא אדם בעל מסורת רבת שנים במג"ב, והוא היה זה שפיקד על פלוגת מג"ב באירוע אסון צור שבו יכולו את חייהם 51 מלחמי מג"ב. שרגא התגלה כadam בעל יכולת הדרכה והסבירה מיוחדת במייניה, והוא ריתק את כלון בהסבירו ובסיוע הרכ שגהש להן בטויל. לנופש זו נרתמו שני קציני רווהה, שיצאו ללוות את הקבוצה וסייעו בכל הדרש להצלחת האירוע.

קשר כל ינותק

מפקד משמר הגבול ויור עמותת "הគמות הירוקות" העניקו שי למשפחות השכילות לרגל ראש השנה, באמצעות קצין נפגעים מג"ב והמערך הנפרנס של כרט ונפגעים, מג"ב. בשישי חוליק השנה שזרות אכני חושן משוחזרות המכמלות את אחודות ישראל ואת הקשר המיחוד בין המשפחות השכילות ומג"ב, קשר כל ינותק.

יום של גאות ייחוד

במסגרת הקשרת הטירונים התארחו טירוני מג"ב באנדרטה ליום מורשת. במהלך היום סיירו הטירונים באתר ההנצחה, שמעו סיפורים מורשת ולמדו את ההיסטוריה של החיל בצורה חוויתית ומעניינת. בסוף היום צפו הטירונים בהצגת תכליות שביצעה יחידת מג"ב חריש: "ירוט מחלבים מתחברים על קו התפר".

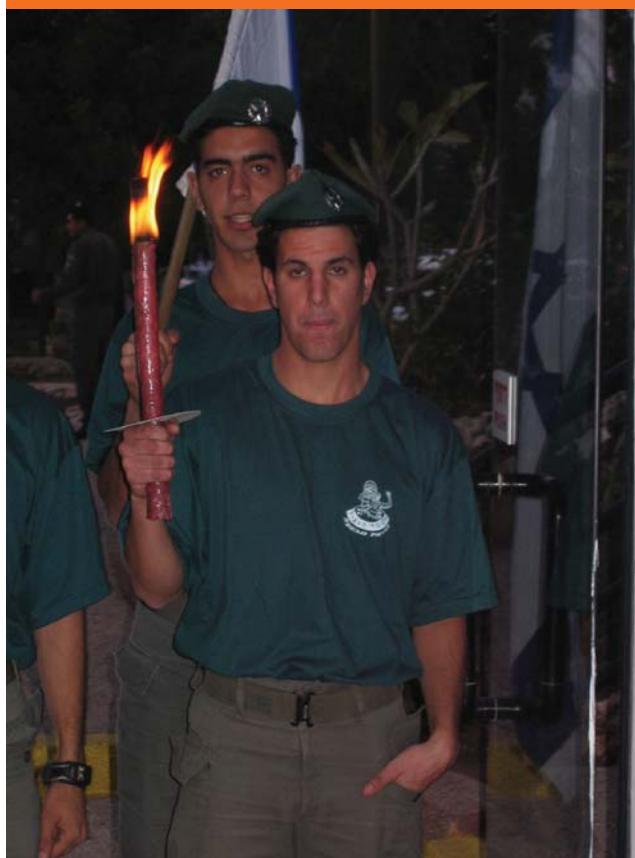

מצטרפים למשחת משמר הגבול

טקס השבעת טירונים נערכו באנדרטה מג"ב, ב-20 במאי 2004 וב-13 בינואר 2005. בטקסים המרנשימים נכח סגל הבה"ד, וכן טירונים ובני משפחותיהם. לפני הטקס ביקרו ההורים בכית מורשת מג"ב, בקיה הזהב, בהיכל השמות וכתפçıת. במהלך היום נערכו שייחות עם מג"ד הטירונים.

לפייד הנכורה באנדרטה

טקס הדלקת נרות חנוכה באתר ההנצחה התקיים ב-14 בינואר השנה. הטקס היה שיאו של מירוץ הלפייד שהחל באותו יום בCKER קברות המכבים במודיעין. במהלך המירוץ נשאו לוחמי החיל מכל המחט"בים את הלפייד המסמל את קשר הנכורה בימים בהם וזמן זהה.

באו לראות ולשמעו

ב-27 בדצמבר 2004 התארחה באנדרטה קבוצה ממועדון הקצינים הבכירים הוותיקים של משטרת ישראל. הקבוצה התקבלה על ידי י"ר עמותת "הכמתות היורקות", חנ"ץ (גמ"י) אברהם לוי, וקיבלה ממנו סקירה מפורטת על פעילות העמותה והאנדרטה. בהמשך קיבלת המשלחת סקירה על מג"ב כיום, מכ"ס סמ"ר צפוף.

קוראים דברים

חינוך מג"ב, אנדרטה - ייחידת היסטוריה

מהנעשה באתר הנצחה ובית מורשת מג"ב בשנת 2004

טיור ליטויי בבית הקברות בהר חרצל – תלקת משוטת ישראל ומשמר הנבל

- במהלך השנה הועברו 50 הרצאות מורשת לספכ"ים. לחידות מג"ב, צה"ל, גמלאים וכו' - כולל עזרים וויטואליים.
- הוחל בהוצאה "ידיעון היסטורי" המופץ לכל מג"ב ב-500 עותקים ברשות האינטראנט הפנים והארצית וכל סגל החינוך.
- נערכו כ-50ימי עיון בנושאים שונים (מקטלוג יחידת היסטוריה).
- הושלמו תכניות להקמת ארכון עיתונות ומסמכים.
- הוחל בהפעלת מתכנת חדשה ליום "גאה להיות שיר" לטירוני החיל.
- נעשו פעולות להנצחת חללים שוטפת, ושודרג הנושא (פרויקט "אמץ חיל").
- במהלך השנה ביקרו באתר כ-45,000 איש, ועודר מ-10,000 קיבלו הדרכה.

שיפוצים באנדרטה

חלו עבודות פיתוח וחישור להרחבת רחבת המסדרים באתר. העבודות אמורות להימשך בשבועות הקרובים, וכוספות תוכפל רחבת האנדרטה לשימוש לטקסיים ואירועים חילים.

ראש מה"ד וקח"ר ביקר באתר הנצחה

ראש מה"ד וקח"ר, תנ"ץ דב לוצקי, ביקר באתר הנצחה ובכית מורשת מג"ב - 23 במרס. בvisorיו עמד על העשייה והכיתועה באתר, סייר בכית המורשת וצפה בתצוגת תכלית משוטפת לבתי ספר מהאזור. סוכם על המשך שיתוף פעולה הדוק בין אתר המורשת לבין מה"ד יחידת קח"ר בהמשך הדרך.

אםץ חל

במהלך השבוע שלפני יום הזיכרון, התארחו באנדרטה תלמידות מאולכנת כפר פינס, במסגרת פרויקט "אםץ חל". התלמידות למדו על ההיסטוריה והמורשת של משמר הגבול ב/sites המורשת, ועל מורשתם של הנופלים וסיפוריהם האישיים. התלמידות נטולו חלק פעיל בטקס יום הזיכרון באנדרטה.

אתר האנדרטה הפך זמני לעיר אוהלים

תלמידי בית הספר מכוון עירן התארחו באנדרטה ב- 30 ביוני 2004, במסגרת גיוח וסיור שטח לימודי, סיור בחיק הטבע והכרת משמר הגבול. התלמידים הקימו עשרות אוהלים בשטח האתר, קיבלו סקירה יסודית על מג"ב בעבר ובהווה, ביקרו בחדר ההנצחה, וכן סיירו וישנו באזורי האנדרטה. התלמידים מצוות המורים לנו מודד והבטיחו שהקשר החם עם משמר הגבול ימשך גם בפעולות נוספות.

מורשת למפקדים

חניכי קורס מפקדי יחידות מג"ב התארחו באנדרטה ב-3 בינואר 2005. במהלך היום סיירו החניכים באנדרטה, שמעו הרצאה מורשת וסיימו בארוכה "על האש".

מתמי"דים באנדרטה

ב- 15 בדצמבר 2004 ביקרו כ- 100 מתמי"דים ממג"ב דרום באנדרטה. הם קיבלו סקירה מקיפה על מג"ב בעבר ובהווה, ולמדו על האירועים הביטחוניים אשר התרחשו באזור.

צה"ל לומד את מורשת מג"ב

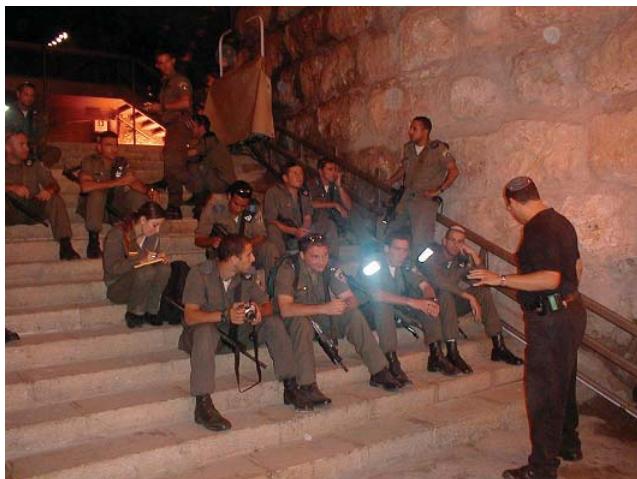
סגל חינוך של יחידה להכשרת טירונים בכיסיס מחווה-alone התארחו באנדרטה.

במהלך הביקור, ב-5 בדצמבר, הם קיבלו סקירה מפורטת על פעילות מג"ב ב-50 השנים האחרונות, ועל תרומתו החשובה למולדת ישראל. בסיום הביקור חולקו חוברות מורשת מג"ב, ששימשו את סגל הבסיס בהדרכות לטירוני משמר הגבול בהשתלמויותיהם במחווה-alone.

קורים דברים - המשך

על חשיבות התיעוד ההיסטורי

חניכי קורס קציני מג"ב בבייקור במנזרות הכותל

ב- 18 במאי 2004 התקיים יום עיון בנושא מורשת קרב אירופי "ברזל וווט" ו"גאות ושפלה", להשלמה של קורס קציני מג"ב. במהלך היום סיירו החניכים במכ"ט 2000 במנזרות הכותל, התארחו אצל פלוגה ג' בהר הבית, וביקרו במרכז דיזנסון. בכל התחנות קיבל החניכים סקירה היסטורית מażן היסטורי מקצין היסטורייה של מג"ב, וכן סקירה היסטורית על הפעולות המסעפות של מג"ב בירושלים מאז הקמתו ב- 1953. כמו כן למדו החניכים על חשיבות התיעוד ההיסטורי ועל מורשת הלוחמים. ב- 17 ביוני התארחו החניכים בבית מורשת מג"ב ליום עיון בנושא מורשת משמר הגבול - 50 שנות היסטוריה.

מתודיקה של הדרכה

מחלם"ש לומדים מג"ב

לראשונה התארח באנדרטה ליום עיון קורס קציני מטה 416/04 ממלמ"ש. במהלך היום קיבל החניכים סקירה יסודית על היחיל ועל מטרות בית המורשת, ו סיירו במוזיאון ובאזור ההנצחה. מכפקיי הקורס הכינו נוכחותחזק את שיטור הפעולה, ולארגן ביקורים קבועים של חניכי ממלמ"ש.

ב- 30 ביוני 2004 התארחו באנדרטה חניכי קורס מדריכי מזואנים של משרד הביטחון. במהלך יום העיון קיבל החניכים סקירה יסודית על מג"ב בעבר ובהווה, שמעו הרצאות, ביקרו בחדר ההנצחה, וכן למדו מתודיקה של הדרכה. יחידת ההיסטוריה של מג"ב ראה חשיבות רבה בעברת הידע לחניכי הקורס, שכן שוטרים ורכבים מבקרים במזואנים של משרד הביטחון, וישחזק את הקשר בין המזואנים השונים ולודוא. שהמדריכים יכירו את משמר הגבול, שהוא חיל ייחודי במדינת ישראל.

החגים ומשמעותם

ב- 15 באוגוסט 2004 התקיים באנדרטה יום עיון בנושא חגgi תשרי, לسان היחס של משמר הגבול, בהנחיית קצין חינוך מג"ב סנ"ץ אילנה זוהר. הפעולות והעברת על ידי מכוון שיטים (מכון החגים הקיבוצי). במהלך היום שמעו סגל היחס הרצאות בנושאי החגים ומשמעותם, השתתפו בסדאות והציגו ברעונות ורכים להפעלה ולהסבירה ביחידות.

מתרפק על העבר

אורחים מחולץ

משלחת מוהולנד ביקרה באנדרטה

משלחת מוהולנד התארחה באנדרטה ב- 29 באוקטובר. המשלחת התקבלה בחגיגות על ידי סגן מפקד מג"ב היוצא ניצב ישראל יצחק, ומפקדים מmag"b צפונן. חברי המשלחת הוזמנו על ידי החיל לאוות כבוד והערכה על פועלם למען יצוציע משמר הגבול המתאוחדים בהולנד מדי שנה. המשלחת סיירה באזור גדר ההפרדה, בקרה בבית המורשת וההנצחה, צפתה בתרגייל יירוט מחבלים וקינהה אරוחות צהרים חגיגיות. האורחים התרשםו מאוד מהביקור והביעו את נוכנותם להמשיך במסורת האירוע והאימוץ.

סטודנטים מארצות הברית ומקדמת התארחו באנדרטה

50 סטודנטים מאוניברסיטאות בקנדה ובארצות הברית, וכן ראשיהם מועצת סטודנטים הרארדו באנדרטה. במהלך ביקורם באתר, שהתקיים ב- 19 באוגוסט, נפגשו הסטודנטים עם לוחמים מmag"b, סיירו באנדרטה ולאחר מכן הריצו בנושא: "משמר הגבול בחזית הטרו - לבצע את המשימה ולהישאר אדם". ההרצאה ניתנה על ידי מפקד האנדרטה.

משלחת מצרפת למדעה על יהודיות משמר הגבול

ב-15 בדצמבר 2004 ביקרה באנדרטה משלחת מצרפת, מטעם האונדזה למען החיל. בכירום למדעו חברי המשלחת על משמר הגבול ועל הייחודיות שלו, ומהשך גם סיירו בבסיס גן נר וצפו בתצוגת תצלית של החיל.

הובא לדפוס על ידי ד"ר טל משבג
צילומים: עדן פינטו, מדריך באתר ההנצחה

ב-15 בפברואר 2005 ביקרו נציג שח"ס, רב גונדר יעקב גנות, וסגל הפיקוד הבכיר שלו באנדרטה משמר הגבול. במהלך הביקור קיבל סקירה היסטורית על משמר הגבול, וביקרו בחדר השמות וכקר הזחוב בהיכל ההנצחה. הנציג התרפק על זיכרונות השירות בחיל לטירון ועד לפיקוד על החיל.

עמוס בן גוריון באנדרטה מג"ב

עמוס בן גוריון ביקר באנדרטה מג"ב כאורח עמוות "הគומות" הירוקות". במהלך הביקור, שהתקיים ב- 2 בפברואר, קיבל האורח סקירה על הנעשה במשמר הגבול ביום, וטייר לאחר מכן מוסכים רכבים וארכיו מג"ב. הוא התרגש מאד כאשר נילה מסמכים רכבים שעלהם חתום כשותך להקמת מג"ב. יו"ר העמותה, אברהם לוי, העלה על נס את תרומתו החשובה של עמוס בן גוריון למדיונה בכלל ולמג"ב בפרט.

מצדיעים למג"ב

במשך הצדעה למשמר הגבול שהתקיים בחול המועד פסח תשס"ד באנדרטה מג"ב, עלו לרגל למקום עשרות מכוניות נהוגות בידי חברי מועדון 5, מועדון המכוניות הקללאסיות בישראל.

במהלך האירוע ביקרו באתר מאות שוטרים, משפחות שכולות ובני נוער מיישובי הסביבה. המבקרים נהנו מהתצוגת הרכבים המרשימה, סיירו במוזיאון, צפו בהצגת תצלית של שוטרי מג"ב מפלוגת חריש לאיתור מוחבלים מותאדים, וקינוו בהופעה מרגנית של להקת מג"ב.

קורים דברים - המשך

יש לו ימולדה

תנ"ץ (גמ') אברהם לויין, יו"ר עמותת "הבודדות היירוקות", חגג את יום הולדתו ה-80 ביריעו מרגש שהתקיים באנדרטה ב- 1 ביוני 2004. את הטקס המרגש כיכדו בנוכחות הטטכ"ל, מפקד מג"ב, חברי ספ"כ, בני משפחה, חברים לדרך ולנסק ומשפחות שכולות. הערב נפתח במצגת היסטורית המתארת את סיפור חייו המתרך של אברהם לויין, ובעצם את סיפורם של מג"ב והמדינה. ננדיו של אברהם לויין הוסיפו משליהם.

פורים באנדרטה

תלמידי בית ספר מהסביצה ביקרו באנדרטה ב-23 במרס השנה, וצפו בתצוגת כל נשק וכלבוי הגנה. התלמידים, שהנעו מוחופשים ועם משלחי מנוט, הביאו לאטר את שמחת החג.

גמלאים באנדרטה

ב- 20 ביוני 2004 התקרכה באנדרטה קבוצת גמלאים, ממכקיי משמר הגבול צפון. במהלך היום סיירו הגמלאים בגזרה ולמדו על המשימות בהווה. באנדרטה התייחדו הגמלאים עם זכר חכרים והתרפקו על זיכרונות העבר. הם שמעו הרצאה וקינחו אරוחת צהרים.

اخחות לוחמים

ב- 7 אוקטובר 2004 ביקרו באנדרטה 50 לוחמי יחידת אלכסנדרוני. לוחמי החטיבה התקבלו על ידי יו"ר עמותת "הבודדות היירוקות" ומפקד האנדרטה. במהלך סיורם הם קיבלו סקירה על משמר הגבול בעבר ובווהה, סיירו במוואן והתרחוו בסוכה. מפקד החטיבה אל"ם (גמ') בנץ פרידן העלה על נס את העבודה שנעשה במג"ב בנושא תיעוד המושחת, והבטיח שישתפו פעולה עתיד בהסברת ובעבודה משותפת.

סיפור גבורה מדהימים

פגש יוצא דופן בין מסתערבים מהפלמ"ח ולוחמים מסתערבים בהווה נערך ב-1 בדצמבר בחסות עמותת "הבודדות היירוקות". במהלך המפגש סיפורו של סיפור מושחת קרב וגבורה, ואński ייחידת איט'ן, היחידה לאייתור נעדרים, סיפרו את סיפורם המדהים של שני מסתערבי הפלמ"ח שהובאו לcker ישראל לאחר 50 שנה של חיפושים.

אברהם לוי, המשך עמ' 5

"חזרתי לארץ עם ארונות הספרטאים שלנו"

החיים ממשיכים. פנחים קופל התמנה למפק"ל משטרת ישראל. מי יהיה מפקד משמר הנכול הבא? אברהם לוי ואחרים חשבו שהוא איש המתאים, אבל ה兜ר נפל על מועד אחר, ולאחר מכן החזעה הסגנות. הוא סירב ויצא לאולימפיאדת מינכן, בהיותו י"ר ארנון הקליעה בישראל וחבר הוועדה העולמית לקליטה של האולימפיאדה. "חזרתי לארץ עם ארונות הספרטאים שלנו", נזכר אברהם לוי בעצמו. הפרופורציות של החיים השתנו, ולמабק*ה*אישי* על פיקוד משמר הנכול כבר לא הייתה משמעות רבה כל כך בעינו. הוא נurther בבקשת חברו, המפק"ל קופל, להיות סגן מפקד משמר הנכול.*

בשנת 1974 הציב קופל דוד, שאל רוזולין, לסייע בהקמת המשמר האזרחי. בשנת 1976 יצא אברהם לוי ללימודים, ואחר כריש מהמשטרה והצטרך לפנחים קופל בהנהגת המודיעין האזרחי, כמנהל אנף האבטחה. לאחר שש שנים וחצי הוא פרש.

תנוכת עשייה

ב- 1986 התכנסה קבוצה של ותיקי משמר הנכול והחליטה להקים את עמותת "הគותות היוקות". אברהם לוי לא הזמין להצטרף, לモרת רוחו של פנחים קופל, שנבחר ליו"ש ראש העמותה. לימים פנה פנחים קופל לאברהם לוי, בהכירו את יכולותיו כאיש ארגון וכספים: "אתה מוכחה לך... ושוב התיציב אברהם לוי לימי חברו הוותיק, ולא בכדי. פנחים קופל חלה ואברהם לוי ליווה אותו ותמרק בו ימי האחרונים. כשמחלת הסרטן הלכה והכרעה את פנחים קופל, הפרק אברהם לוי למלא מקומו, ולאחר פטירתו של קופל ב- 1996 - נבחר לוי ליושב ראש העמותה.

abraham Levi, בדרכו, פתח בתנוכת עשייה. "בשנת 1997 חנכנו את שלב Ai בהקמת בית המורשת, חדר הנוכלים והאודיטוריום", הוא מספר. על פיו הצעתו, הוקדש המקום לכך של פנחים קופל. אברהם לוי נשאר חבראמן עד הסוף. במקומם נבנו חדרי לימוד ועיון כশטראזם האודיטוריום, זאת על פיו תפיקתו של אברהם לוי, שהמבנה גודע לשימוש גם אחר למדוים והדרכה. "החלומות של הוא שתקום במקום קריית חינוך". בשלב Ai נבנה חדר התצוגה וב- 2003 נחנך חדר ההתייחדות. ראש העמותה, ובראשם אברהם לוי, שוקדים בימים אלה על תכניות נוספות לשיפור האתר.

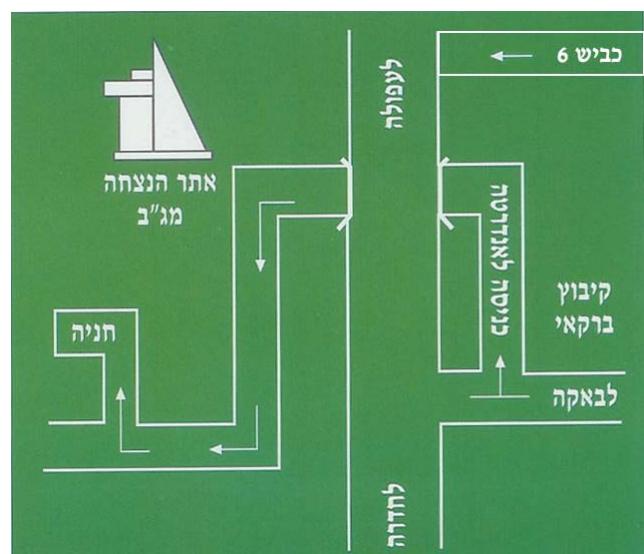
לקראת יום הזיכרון לנופלים במערכות ישראל, מבקש אברהם לוי להביע את רגשי השתפותו בצערן של משפחות הנופלים. "נעשה הכול כדי להנציח את זכר יקיריכם ומורשתם", הוא מבטיח. יו"ש העמותת "הគותות היוקות" יוצא גם בקריאה לאנשי החיל לבוא ולהוסיף מיכולתם ותרומתם למען קידום בית המורשת ע"ש פנחים קופל. "כך נתרום ככלנו להעלאת קרנו של האתר כלו ונכזיב את זכר חיל משמר הנכול".

עין ארוכות, צילום: דוד עידן

שביל הגישה המשופץ לעין ארוכות, צילום: דוד עידן

מפת הגישה אל אתר הנצחה

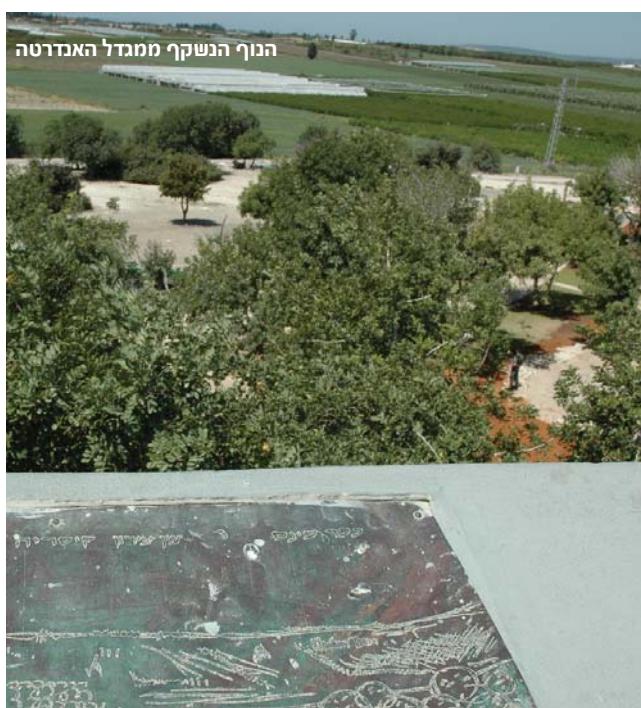
רואים רחוקים שקוֹף

האתרים הארכיאולוגיים תל אסור ועין ארוכות הסמוכים לאנדרטה

בموقع נחל עירון, סמוך לمعיינות עין ארוכות, שוכן התל הקדום עין אל-אסור. בתל שרידי יישוב מהתקופה הכלקוליתית ועד לתקופת הביזנטית. הסקר והחפירה שערך במקום א' ימי ב-1993, מטעם רשות העתיקות, הראה כי האתר משתרע על שטח של יותר מ-800 דונם, והוא אחד האתרים התרבותיים הגדולים בארץ.

היישוב מן התקופה הכלקוליתית שוכן על תלולית קטנה, מדרום-מערב למעיינות. על תלולית זו נותרו שרידיו של ח'אן עות'מאני. על פיה החרסים שלוקטו על הגבעה, החל היישוב בתקופה הכלכלית הקדומה, והוסיף להתקיים בשלב התרבות העיסולית, בשלהי התקופה הכלכליתית. בתקופת הברונזה הקדומה היישוב מניפה מדרום למעיינות, על פני שטח של כ-120 דונם. בשולי שטח זה השך מ' דונם מערת קבורה מתקופת הברונזה הקדומה. שטחו של התל הגבואה כ-30 דונם, ועומק העין מגיע ל-11 מ'. על תל זה התרחץ היישוב מתקופת הברונזה התיכונה. סמוך לתל נמצא בית הקברות של היישוב, שניצל את מעורות הקבורה מתקופת הברונזה הקדומה. היישוב הוסיף להתקיים עד המאה ה-15 לפסה"ג, והוא ישב מחדש לאחר 500 שנה, בימי הממלכה המפוארת, ולא פסק מלתקיים עד לתקופה הביזנטית. בתקופה העות'מאנית נבנה ח'אן ליד המעיינות.

300 מ' מזרחה לאנדרטה, לצד צומת עירון, נמצא עין ארוכות (עין אל-אסיר), שהוא מקור המים העיקרי של יישוב קדום, נרחב בשטחו. שרידי עיר מואלך החתיי-רביעי לפסה"ג פוזרים על שטח של מאות דונמים בתל אסור וכיסיביה, אך הם קבועים מתחת לשכבות הסחף. ניתן לשלב סיור לאנדרטה עם סיור במעיין ובטל.

אנדרטת מג'ב יכולה לשמש נקודת מוצא לטיולים מהכנים בוגדים הקסומים שבביבתנה

אין מוגעים לאנדרטה? לאחר נסעה בככיש ואדי ערה בכיוון מזרח מתגלית האנדרטה, המתנשאת מעל העצים שמסביב. לאחר כמה דקות יקdam אתכם שלט צומת ממשר הגבול (ברקאי לשביר), ושלטים יכוו אתכם לאנדרטה (האנדרטה ובית המורשת פתוחים בימים א'-ז' בעקבות הפעלות, ונוחן לקבל הדרכה חוותית במקום). יש צורך בהתאם מרASH בטל': 04-6355749. באתר מוצאים 424 חללי מג'ב. לאחר הביקור ניתן לנוח בחורשת החורבים הצמודה לאתר, שבה ספסלים נאים ושולחות.

אחרי מנוחה קצרה נמליץ לחזור מן האנדרטה אל צומת עירון ולפנות שמאליה (مزזרחה) לעבר ואדי ערה. לאחר נסעה של חמישה ק"מ יsegaro מಥולים את שבי עבר הירוד. מימין מתנשא גוש הר אמר, שהוא הקצה הצפון-מערבי של השומרון, ומשמאל הנוף הנמר של רמות מנשה. דרך זו הייתה מעבר ההרים החשוב ביותר במצרים בתיכון משער כל העת העתיקה. על השליטה בה ניטשו כבר לפני 3,500 שנה קרבות כבדים בין פרעוני מצרים לבין מלכי הצפון.

נסועים כשםונה ק"מ וחצי מצומת עירון, פונים ימינה בככיש המוביל למושב מי עמי, ומחילהם לטפס במעלה הר אמר. תורדי עלייה, מימין הולכים ונחשפים מישור החוף והישובים צדרה, בנימינה, פרדס חנה – ומן העבר השני מתגלה עמק יזרעאל ומאהורי הררי נצרת. עלום חמישה ק"מ ומוגעים למושב מי עמי. בקצתו המזרחי של המושב פונים לדרך סלולה מזרחה, העוברת בין שתי בריכות מים ומחברת בדרך הפטוחים הישנה, שנפרצה לאורך הקו הירוק. ממשיכים בדרך זו לכיוון מזרח. תורדי נסעה נראה היכר עבנין. לאחר נסעה של קילומטר וחצי נתקלים בדרך עפר מצטלבת, שבה יש לעלות עד לפסגת הר אלכסנדר. מאחר שהדרך משובשת, רצוי להשאיר כאן את הרכב ולעלות ברגלי. לאחר עלייה מתחנה של 400 מ' פונים ימינה בדרך נוספת. מאוחר יותר של 600 מ' יביא אתכם אל הפסגה בסמוך לקסרו של שיח' איסכנדר. יש הסוברים כי זה אכן אחר מאשר המלך החשמונאי אלכסנדר ינאי. מאמץ הטיפוס כדאי. ההר מתנשא לגובה 520 מ' מעל פני הים, והוא הגובה ביותר בסביבתו. מדרום משתרע הנוף המבוκע של הרי שומרון, על הפסגות, הערוצים והעמקים הגדולים שבו. מזרחו ומצפון רואים חלק גדול עמוק יזרעאל ומהרי הגליל התחתון. אזור הגבעות של רמות מנשה משתרע צפונה, ומעבר להם רכס הכרמל. במערב נראה מישור החוף כמעט ברצף אחד, מחולות קיסריה עד תל אביב. ביום שלראות טוביה ניתן לראות את מגדל עזריאלי ואת הר חרמן. אפשר לשוב אל הרכבך בדרכך אחרת – לחצת בשכלה היורדת מהפסגה, לפונת ימינה ולכאת קילומטר אחד עד לרוכב. בנסעה של עשרה ק"מ מזרחה בהמשך דרך הפטוחים מופיעים לביש מכיד, כארבעה ק"מ דרוםית לצומת מג'ב.

**בבית מורשת והנצחה מוקם בימים אלו הארכון
ההיסטוריה הממוחשב, שמכיל בתוכו מסמכים,
צלומים, כריזות ותעודות.**

גמלאים שיש בידם מוצגים וחומרים ההיסטוריים מתבקשים ליצור קשר ולתאם סריקה.

הזיכרון האישי שלכם – המורשת של כולנו

* החומרים ילקחו ויוחזרו לבית התורמים בשלמותם
ע"י מזכירות העממתה.

הנקדים שלנו יודעים מה עשית?

**נלחמתם, הגנתם על המדינה, הגש망תם את
הציונות ועכשו צורך לטעוד ולזכור למען הדורות הבאים**

**לבית מורשת והנצחה משמר הגבול דודושים
מתנדבים**

**לעבודה בארכון ההיסטורי הממוחשב
הקשרת תנתן במקום**

לפרטים:
בית מורשת והנצחה משמר הגבול
טל' 04-6355749
לפנות לד"ר טל משבג מנגאל האתר

תגבות לביטאון

**נשמח לקבל את תגבותיכם לביטאון.
הערות, הצעות, מכתבים, כתבות, מאמרים
וצלומים יתקבלו בברכה.**

את החומרים יש לשלוח למזכירות העממתה
"הគותות הירוקות"

ת"ד 1758 פרדס חנה 37000
טלפון: 04-6355749

"**הזכריה עוזר כיigkeit פ' 11/2014**"

בanno לאזות מה אתם עושים, ויצאנו מאד שמחים ומורושים. הבנו שאנו יכולים להיות בטוחים שאתה חיינו בידכם אנו מכמידים. למדנו, הכרנו, ראיינו, התרשםנו. את החוויה הזאת לא נשכח לעולם.

**תלמידי כיתות ח'
בית הספר "קצין"**

"**גלאי נסיך עוזר כיigkeit פ' 12/2014**"

תודה לכל מי שעוזר, אירח וכיבד אותנו בטיפול האביב. מטרת הטוילים הייתה לצאת אל הטעב ולהזכיר את היישובים שנמצאים בחו"ל בית הספר. תרומתכם הייתהגדולה ועזרתם להצלחת הטויל. תודה מקרוב לך.
ידי "רעות" וצוות המורים

"**כלצאה אל כלכלון פ' 13**"

ב-13 במרס 2004 נערך באדרטה פורום סמ"כים של מג"ב מרכז. ברכוננו להביע תודה והערכה על קבלת הפנים, היחס החם ועל ההרצאה המרתתקת. ישר כוח על הרעונות החדשניים ועל השינויים שהאטם מבצעים במקום. בברכת הצלחה והמשך שיתוף הפעולה.
**סב"ץ גאנט סלמאן
סמס"ר מג"ב מרכז**

"**היכל אל א'יך צ'כי ז'**"

אנו, צוות "החברים של איציק", מודים לכם על עזרתכם הרוכה בקיום אירוע ט"ו שבết שחתקים בשכנת 7 בפברואר 2004, לזכרו של איציק דור ז"ל. אנו מוקווים להמשך שיתוף פעולה גם בעתיד.
"החברים של איציק"

"**על גפן יתפלג פ' 1/2013 אל ג'ואו נאכ פ' 2/2014**"

ברצוננו להודות על ביקור מרגש ומשמעות של ותיקי קיבוצים במושבcia
האזורית בני שמעון, לאחר הנחזהה לחלי משמר הגבול. הביקור היה
מקודם ומשמעותי, חשף אותנו לפועלם הייחודי של לחמי משמר הגבול
ישראל. הביקור תרם רכובות להצלחת טוילו.

**נילה רשק/אלינה ח'
מחלקה לשירותים חברתיים
המועצה האזורית בני שמעון**

"**אליהו פ' 1/2014**"

ברצוננו להודות לכם על האירוע הנפלא שלו צינו אתכם, ועל הארנוון
המושלם של אירוע החזעה למשמר הגבול בחול המועד פסח תשס"ד.
האירוע היה פורה ומהנה, והוא מוגן המוצלח רעם רכובות לשכונות רצון
החברים. אנו תקווה שהצלחנו לתרום באותה מידה גם לכם ולכל
המקברים. תודה מיוחדת לכל מי שהוא מעורב - על פועלם ועל תרומתם
לקיום האירוע. אנו מוקווים לשמר על מסורת זו ועל שיתוף פעולה
בעתיד, כפי שהיה אירוע זה, לשכונות רצון הצדדים.

**נחום קדמייא
יו"ר מועצת הרכב הקלאסי והאספניות בישראל**

כותבים לנו

קדושים לנו וצקה

מאז מות יקירינו קיבלנו משפחה חדשה, עמותת "הគנות היינוקות". עמותה זו שאמיצה אותנו אל חייה בחום רב, מאהדת בין המשפחות השכולות לבן עצמן ובין המשפחה למשמר הנכול. הדבר נעשה על ידי ארנון פעילות משותפת כמו ימי כיף לאלמנות, טוילים בחו"ל ונופשים בארץ.

הטיול האחרון היה לברצלונה, ספרד, בחודש אוקטובר 2004. הכל היה מאורגן מהארך: מזון כשר לשופר השבע לבנות המוסתריות והדתיות, מדריך ואוטובוס צמודים אשר לקחו אותנו למקום קסומים, שבטיול סטנדרטי לא היינו מגיעות לשם, ומלוים חמימים ונחדרים שדאנו לכל מחסוננו, מאוייננו, ואך יותר. האווירה הרגינה, המקום החדש, חברות מחדשות שנרכמו בין אלמנות טריות לבן הוותיקות, כל זה לא היה קורה לו לא עמותת "הគנות היינוקות".

לכן ברצוני להודות למור ליאן אברהם ולוסי שנייא, קצין הנפגעים, שאפשרו לנו את החוויה הזאת של חוויל פעם נספת, ולכל העסקים במלאכת קודש זו שמאפשרים להוציא אל הפעול טוילים כאלו, כן ירכו. למלוים שהיו אנתנו בספרד והוא קשוביים לנו, תודה לכם: גבי וקסברגר, דרור מיכיאן, מזל כוכבי ואורי מנצ'ו, מדריך הטוילים שרואן לוי, חזק ואמצה.

שלכם בחיבוק ובאהבה

בשם האלמנות

מל זכיה

עליך לך לך

קיבנתי בתודה את גילון "יובל למשמר הנכול" ("מראה המשטרה"). מאוד התרגשתי לקבלו כסיקום לאירוע שהתקיים בבית המורשת של משמר הנכול, ומצוורת. בהזדמנות זו, ברצוני גם להודות שוב ושוב על האירוע עצמו ועל המקום שיחדתם לפנחים קופל ולמורשתו.

אללה קופל

סיג נסיה

חן חן על הסיוור המאלה באנדרטה, במסגרת קורס מדריכות מזוחנים. האירוע וההרצאות שניתנו על ידם תרמו לקורס המדריכות וראויים לציין:

**יהושע קוריס
סגן מנהל יחידת המזוחנים
משרד הביטחון**

איך לא לך לך

ביום הזיכרון י滿או עשר שנים למותו לפני הירץ זכירה. באותו יום חרב עולמנו, של ילדי ישן. הירץ התחיל את דרכו כשממר הגובל בהדרגה בבית חורון, הוא היה הראשון לוחמי הימ"מ, שימש כרכד מודיעין בגזרת גליל מערכי במספר כמה שנים וכברם ימי היה סמ"ץ ואחראי על מבצע "זנכ שועל" במחט"ב צפוף.

הירץ היה איש אמיתי של אהבת הארץ, דרך טוילים ומוסעות, באמצעות סיורים ומפגשים עם האנשים היכי צבעוניים ומרחקים שאפשר היה לפגש. אם רצינו לzechok, ליהנות וללמוד משחו צירק היה רק לשכת עם הירץ על כס כפה או לטליל אותו בנייפ לאורך הירדן או בין הי הגלל, וכבר הכל היה שם: אנשים, סיורים, zechok, הרפתקות. הילדים שלנו גדו לתוכ כל זה. אבל היה בשכילים הציר, המרכז, מקרן לקלבל ממנו חום, כוח ואהבה. זו הייתה המשפחה שלנו - מאוחדת, אהבתה, ותומכת גם בזמןים קשים ונגט בעת שמחה.

אחד הטוילים האחרונים היה הטויל לאחר ההצגה באגם החולה. מילוני (או פחות) עגורים, חסידות, שקנאים... מילאו את השמים. אנחנו, חמיש-שש משפחות של חברים, סביב הגיא הירק של הירץ, עמדים ומסתכלים עם השקעה לעלה לשם אל הציורים האלה שמליאו את הנוף. הירץ ארנן את הטויל, כמו שידע לzechok בקהל רם ולשםו הוא עוד גם לשכת בשקט מול המראה הנהדר הזה שסמלאת הלב.

רישומו של הטויל עדין חיו בלבנו ומתעצם בכל שנה שעוברת. הירץ היה מסור בכל לבו ונכשו למג"ב ולמדינה. בשנים האחרונות כשריך את מבצע "זנכ שועל" בצוותן, הוא כאב את כאב השתחים שעלו באש בצוות הארץ. כל יער שעלה באש נגע בו עמוק. הוא היה מסור לעבדות ולהנחלת של מדיניות נכונה באשר לפגעי האש בטבע. אנחנו, משפחתו וחבירו, חסרים אותו מאוד, אנחנו מתגענים אליו מאוד.

בהרגשה שלנו הוא יכול כל רגע לפתח את הדלת ולהיכנס הביתה. אנחנו מדברים עליו, מספרים את סיוריו וחיים אותו בכל רגע ונגע. **ашתו מל, ילדי שלומי ואשתו שרון,** הכר ומאור

גאלאג גאלאג

ברצוני להודות לארגון עמותת "הគנות היינוקות" ולקיים נפגעים מג"ב על היחס הטוב והחם שהם מגלים תמיד לפנינו, המשפחות השכולות. גם בזמנים שאטם עמוסים בטעסוקה רכה, אתם עדין זכרים, הקשר ממשיך להיות חם, והוא נותן לנו את היכולת להמשיך לחיות. תודה רבה ויישר כות.

משפחה מודחן, בית שמש

עליך לך לך

אני מבקשת להודות לעמותת "הគנות היינוקות", לישוב הראש שלו אברהם ליאן ולרعيיתו, לקציני הרווה והמפקדים במשמר הנכול, על התמיכה שלכם שעשוה לי טוב כלב. התמיכה בנו עוזרת מאוד, ואני אסירת תודה לכם, אנשים טובים.

Յוֹפִי סּוּבְּלָמָן, פֶּתַח תְּקוֹוָה

